

# Under Dusken

STUDENTAVISA I TRONDHEIM NR. 14 99. ÅRGANG  
22. OKTOBER - 05. NOVEMBER 2013



UKA bryter loven med Cashless-kort 39

Samfundets røverhistorier fra 1950-tallet 30

## Høst og miniskjørt

### LEIAR

Vinden er sur, et kaldt drag slår deg i fjeset og pusten din etterlater dogg i luften. Sola skinner halvhøyt på himmelen, og du skimter solstrålende gjennom trærnes fargerike blader. Høstbrisen har for fullt blåst seg gjennom Trondheim. Nå har til og med de første snøfuggene falt.

I denne utgavens reportasje kan du finne gode tips til hvordan du kan dra nytte av høstdagene, både hjemme på hybelen eller ute på kafé. Hva med innekos med hjemmelaget eplekake eller kakao? Eller er feiring av allehelgensaften noe for deg? Vår journalist anbefaler blant annet søndagstur i høstværret som et godt avbrekk i lesingen, samtidig som det kan være en kur mot fyllesyke. For min del forbinder jeg høst med pensum og innleveringer. Det oppstår en slags brytningsfase mellom begynnelsen og slutten av semesteret. Den tidlige høsten består gjerne av varmere vær, grønt gress og festing hver helg, mens senhøsten er frossen, det grønne gresset erstattes med rim, og fristen for å levere inn semesteroppgavene nærmer seg. Før man vet ordet av det, eller før det går opp for en at man ikke lenger kan gå i miniskjørt fordi beina blir blå, er det eksamen, og man tryner nedover skoleveien fordi det har lagt seg is på bakken. På tross av pensumstress er årstiden vakker. Høstfølelsen er fargesprakende, frisk og ganske sjarmerende, noe som føles godt når semesteroppgavene får hodet ditt til å koke. Husk å ta glede av høsten før du sklir på isen på vei til eksamen.

MHM



26

## På toppen av UKA



- 03 Nyhetskommentar
- 04 Siden sist
- 05 Nyhet: For tidlig å feire
- 06 Nyhet: Omstridt NTNU-samarbeid
- 08 Nyhet: Sit trening
- 09 Nyhet: Holder igjen depositum
- 10 Forskning: Et liv som prøvekanin
- 12 **Internasjonalt: En reise mellom murene**
- 14 Dagsorden: Kraften i plasebo
- 16 Meninger
- 20 **Aktualitet: Høstpust**
- 26 Portrett: Jørgen Gravseth Espnes
- 30 Småreportasje: "Den gang da"
- 32 Sidespor
- 34 Kulturkommentar: Fredmediale bøker
- 35 Kulturprofil: The South
- 36 Toppsak Kultur: Voldtekt i Dødens dal
- 38 Kultur: Bakke Bydelshus
- 39 Kultur: UKA og Cashlesskortet
- 40 **Kulturreportasje: Speed dating**
- 42 Kulturtegn: Generasjon flink
- 44 Anmeldelser
- 48 Kulturkalender

## Under Dusken

Singsakerbakken 2E, 7030 Trondheim  
Tlf: 993 39 153  
E-post: [ud@underdusken.no](mailto:ud@underdusken.no)  
[annonse@underdusken.no](mailto:annonse@underdusken.no)

Under Dusken er et selvstendig organ for studenter, utgitt av Studentmediene i Trondheim AS. Under Dusken blir delt ut gratis på læresteder i Trondheim med medlemsrett i Studentersamfundet. Under Dusken kommer ut åtte ganger i semesteret. Redaktøren velger selv sin redaksjon.

Under Dusken arbeider etter reglene i Vær Varsom-plakaten for god presseskikk. De som følger seg urettmessig rammet av omtale i avisen, oppfordres til å kontakte redaksjonen.

[facebook.com/underdusken](https://facebook.com/underdusken)  
[@UnderDusken](https://twitter.com/UnderDusken)  
[facebook.com/dusken.no](https://facebook.com/dusken.no)  
[@dusken.no](https://twitter.com/@dusken.no)

### REDAKSJON

**REDAKTØR**  
Helene Mariussen tlf: 993 39 153

**NESTLEDER**  
Hanne Christin Våge tlf: 928 13 765

**NYHETSREDAKTØRER**  
Kaja Felix Sønslie tlf: 993 80 530  
Halvor Bjørntvedt tlf: 971 21 961

**REPORTASJEREKTORE**  
Line Brox tlf: 930 54 842

**KULTURREDAKTØR**  
Kristoffer Myklebust Svendsen tlf: 928 49 305

**GRAFISK ANSVARLIG**  
Ingeborg Fjeldberg tlf: 909 74 283  
og Peter Andreas Voigt

**FUNGERENDE FOTOREDAKTØR**  
Silje Krager

**SALGSSJEF**  
Kristin Mürer Stemland tlf: 930 34 542

**DEBATTREDAKTØR**  
Sofie Sætre tlf: 905 53 233

**DISTRIBUSJONSANSVARLIG**  
Haakon Gedde-Dahl tlf: 905 91 850

**FUNGERENDE ILLUSTRASJONSJEF**  
Evita Lill Bergstad

**DESKERE**  
Marianne Solheim Rothaug,  
Emil Henry Flakk, Kyrre Ryeng, Ida Jønsberg

**JOURNALISTER**  
Linn Danielsen Evjemo, Hilde Heggstad, Siri Overn, Fredrik Schjefstad, Ola Krog Halvorsen, Linda Haugen, Christian Danielsen, Miriam Nesbø,

Marius Flatås, Kaja Felix Sønslie, Kyrre Sandve Ryeng, Nora Cecilie Bredoch, Morten Aashammer Gjennestad, William Tisdal, Emil Øversveen, Tore Kalleberg, Kristoffer Svendsen, Vida Sundseth Brenna, Hanna Malene Lindberg, Ingunn Mjønnerud, Maria Birkeland Olerud, Sarai Folkestad, Vilde Sofie Steen, Hanna Christin Lerfaldet, Anette Siverstøl, Sigurd Martin Nordli Oppegaard

**FOTOGRAFER**  
Katinka Goffin, Marin Håskjold, Amalie Stokkan, Marius Sunde Tvinneim, Martin Sørdal, Madeleine Noraas, Cesar Mondragon, Eivind Sandodden Kise, Anette Morvik Robberstad, Anna Rosova, Sindre Haugen, Hans Kristian Ryttersveen,

**ILLUSTRATØRER**  
Simen August Askeland, Mari Synnøve Opheim Gjertsen, Ida Lise Letnes, Kristoffer Wigen, Iria Samuelstuen

**GRAFISKE MEDARBEIDERE**  
Nyhet: Pernille Bjarkøy  
Reportasje: Cesare Schwabl  
Kultur: Ingvild Olausen

**KORREKTUR**  
Emil Flakk,  
Anders Hovdal Tangenes, Bjørn Grimsmo,  
Markus Tobiassen, Krista Indrehus

**OMSLAG**  
Marius Sunde Tvinneim  
Rolf Høy og foto.samfundet.no

**ANSVARLIG REDAKTØR**  
Eivind Digrales tlf: 476 60 707

**DAGLIG LEDER**  
Kristine B. Fredriksen tlf: 452 93 390

4-11,17-10,17-11,18-11,56-43





Illustrasjon: Mari Synnøve Opheim Gjertsen

# En komité på ville veier

Den norske nobelkomiteen står i fare for å gjøre fredsprisen irrelevant.

**CHRISTIAN DANIELSEN**

Journalist

chridani@underdusken.no

## KOMMENTAR

**Den 11. oktober** ble det klart: Organisasjonen for forbud mot kjemiske våpen (OPCW) blir tildelt Nobels fredspris 2013. Etter flere år med kontroversielle tildelinger uttalte Nobelkomiteens leder Thorbjørn Jagland at han håpet årets pris ville være mindre kontroversiell enn de foregående. Det er ikke så rart.

**Nobelkomiteen har** i en årrekke foretatt valg som er høyst tvilsomme sett opp mot Alfred Nobels intensjon. Nobels testament, forfattet i 1895, ga klare føringer for hvordan fredsprisen i hans navn skulle utdeles. Sentralt var det at mottakeren av prisen skulle ha kjempet for global fred, internasjonal lov og diplomati, samt bidratt til nedrustning.

**Verken bankmannen** Mohammed Yunus, treplanteren Wangari Maathai eller businessmannen Al Gore faller inn under disse kriteriene, men de har alle blitt tildelt Nobels fredspris etter årtusenskiftet. I tillegg har komiteen delt ut prisen til individer og organisasjoner som ikke kan sies å ha gjort seg fortjent til den: Barack Obama har ført angrepskrig i seks ulike

land siden tildelingen i 2009, og fjorårets vinner, Den europeiske union, har gjennom hele sin historie fremstått som eurosentrisk og navlebeskuende.

**Til sammenligning er** årets prisvinner utvilsomt mindre kontroversiell: OPCW spiller en viktig internasjonal rolle gjennom sitt arbeid med å følge opp FNs konvensjon mot bruk av kjemiske våpen. Men er dette arbeidet i overensstemmelse med Alfred Nobels visjoner? Nobel var, skal vi tro de med best kjennskap til ham, en forkjemper for total nedrustning og global fred mellom alle nasjoner. Dersom fredsprisen virkelig skal være en pris etter hans minne, gir det liten mening i å berømme en organisasjon som begrenser seg til å gjøre krigføring mer sivilisert. Har vi slått et slag for fred dersom kjemiske våpen erstattes med konvensjonelle våpen, bomber og granater?

Det gir liten mening i å berømme en organisasjon som begrenser seg til å gjøre krigføring mer sivilisert.

**Kritikere har i lengre** tid hevdet at dagens fredspris i større grad er en prestisjepris utdelt av det politiske Norge, enn en pris etter Alfred Nobels testament. Siden etterkrigstiden har det nemlig vært vanlig praksis at de største partiene får utnevne representanter

til Nobelkomiteen fritt innad i partigruppene. Dette er grunnen til at Nobelkomiteen i stadig større grad nå blir en samling av politiske pensjonister, og ikke upartiske eksperter med interesse for fredssaken.

**Nobelkomiteens valg** ser i disse dager mer og mer ut som en refleksjon av verdensbildet i den vestlige verden, snarere enn et valg basert på de verdier og kriterier Alfred Nobel framsatte i 1895. Derfor vil prisen også stadig bli mindre relevant – i den forstand at den ikke-vestlige verden mister tiltro til at vurderingen av kandidater gjøres basert på fakta alene.

**16 år gamle Malala** Yousafzai, som for bare et år siden ble skutt i hodet av Taliban, har den siste tiden blitt et symbol for kvinners globale rett til utdanning. Dessverre valgte Nobelkomiteen å forbigå Malala i år, kanskje fordi den rådende oppfatningen i Vesten er at krisen i Syria har gjort det nødvendig å styrke legitimiteten til organisasjoner som OPCW.

**Malala ville utvilsomt** vært en mer verdig vinner av fredsprisen – både fordi hennes kamp i større grad er i tråd med Nobels vilje, og fordi hun kunne gitt det ikke-vestlige verdenssynet en talerstol. Nylig fortalte hun Barack Obama at USAs dronekrig i flere arabiske land er en viktig årsak til veksten av radikal islam. Den amerikanske presidenten var ikke enig, selv om han – selvfølgelig – har en fredsprismedalje i skapet. Forstå det den som kan.



## Siden SIST:

«– Kjære pappa. Nå blir jeg sjefen din.  
Råd tas i mot med takk.»

Nybakt kunnskapsminister  
Torbjørn Røe Isaksen på Twitter om sin nye jobb

### Statsbudsjett

Uttelling på den resultatbaserte delen av budsjettet gir NTNU en økt realvekst på 1,4 prosent i statsbudsjettet. I praksis betyr dette høy studiepoengproduksjon og god forskning.

– Det er vi fornøyd med, sier rektor Gunnar Bovim i en pressemelding.

Bovim etterlyser likevel et budsjett med enda større satsing, og trekker frem studieplasser, forskning og avklaring på campusproblemet som områder der behovet er størst. I statsbudsjettet gis det bevilgninger til en midlertidig løsning for arealbehovet på Dragvoll.

Ved HiST er man nøkterne til det nye budsjettet. Høgskolen får også økte bevilgninger som resultat av god studentpoengproduksjon, samt 110 millioner til nytt teknologibyg.

– Dette samsvarer med forventningene, sier campusdirektør Christian Brødreskift.

Budsjettet legger opp til 255 nye studieplasser innenfor teknologistudier. Ingen av disse går til Trondheimsinstitusjonene.

### Under Dusken beklager

I forrige utgave, #13/99, skrev Under Dusken om intern kritikk av kommersialisering av kulturfestivalen UKA. I saken ble UKE-funk Scott Christian Neerland Arvesen sitert, uten å ha blitt informert om dette. Vi beklager.

### Tyngden som lønner seg?

BI-rektor Tom Colbjørnsen tjente i 2012 desidert mest av rektorene innen høyere utdanning. Det fremkommer av tall forskerforum.no har hentet fra skattelistene. BI-professor Bård Kuvaas påpeker dog at mange i utdanningssektoren har ekstrainntekter fra forfatter-skap og lignende.

– Vi som jobber faglig på BI har ofte mye høyere inntekt enn det vi får fra BI, sier Kuvaas til forskerforum.no. Med en registrert inntekt på 2,6 millioner kroner, ligger Colbjørnsen godt foran rektorene ved alle de store norske universitetene. Rektor ved landets største universitet, UiO, tjente til sammenligning bare magre 1,5 millioner kroner.

Nylig avgåtte NTNU-rektor Torbjørn Digernes tjente på sin side 1,2 millioner, og slo dermed tidligere HiST rektor Trond Michael Andersens snau 1 million kroner.

– Hvis du ser på institusjonen de leder, er det ikke høye tall i mine øyne. Jeg syns det er lite, mener Kuvaas.



### Torbjørn Røe Isaksen ny kunnskapsminister

Med sine 35 år blir Røe Isaksen regjeringens yngste statsråd. Lederne i studentpolitikken tror derimot ikke alderen blir noe problem.

– Vi har fått en drivende dyktig statsråd. Vi gleder oss til å jobbe sammen med han, sier NSO-leder Ola Magnussen Rydje til dusken.no.

Røe Isaksen har tidligere vært leder i Unge Høyre, redaktør i det konservative tidsskriftet Minerva og har vært stortingsrepresentant for Høyre siden 2009. Leder Vilde Coward i Velferdstinget i Trondheim er også fornøyd med ministervalget, og mener Røe Isaksen har en stor oppgave foran seg. Hun håper at samarbeidet mellom studentorganisasjonene og kunnskapsministeren blir like godt som med Kristin Halvorsen, og at lovnaden om økning av studiestøtte overholdes.

– Jeg misunner han ikke denne jobben. Det kommer til å bli tøft, sier Coward.

### UD FOR



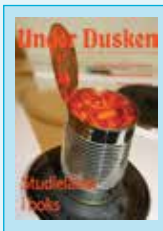
### 75 ÅR SIDEN

Hvis noen vil antyde at vi revyforfattere bare skriver for å få folk til å le og more sig og for å fylle huset og teaterets kasse, så vil jeg tilbakkevis en slik insinuasjon med den største forakt! For øvrig faller tilfeldigvis de materielle hensyn nok så ofte sammen med de ideelle. Det er et faktum at folk ler best på sine medmenneskers bekostning, så vi nærer ingen betenkeligheter ved å skrive refsende viser. Vi gjør det med rolig samvittighet, for det tjener en god sak – eller to.



### 25 ÅR SIDEN

En amerikansk forsker, som har forsket på voldtektsforbrytelser i 15 år, hevder at alle menn er potensielle voldtektsforbrytere, bare de "riktige" bakgrunnsfaktorene er til stede. Vi jenter vet at ikke alle gutter er farlige, men noen er det, derfor er vi redde. Vi burde kanskje holde oss hjemme om kvelden? Jeg vil heller si at det er snakk om et prinsipp. Jenter skal ha like stor rett til å gå ute om natta som gutter har uten å være redd for å bli voldtatt. Er det kanskje jentenes skyld at det finnes voldtektsmenn?

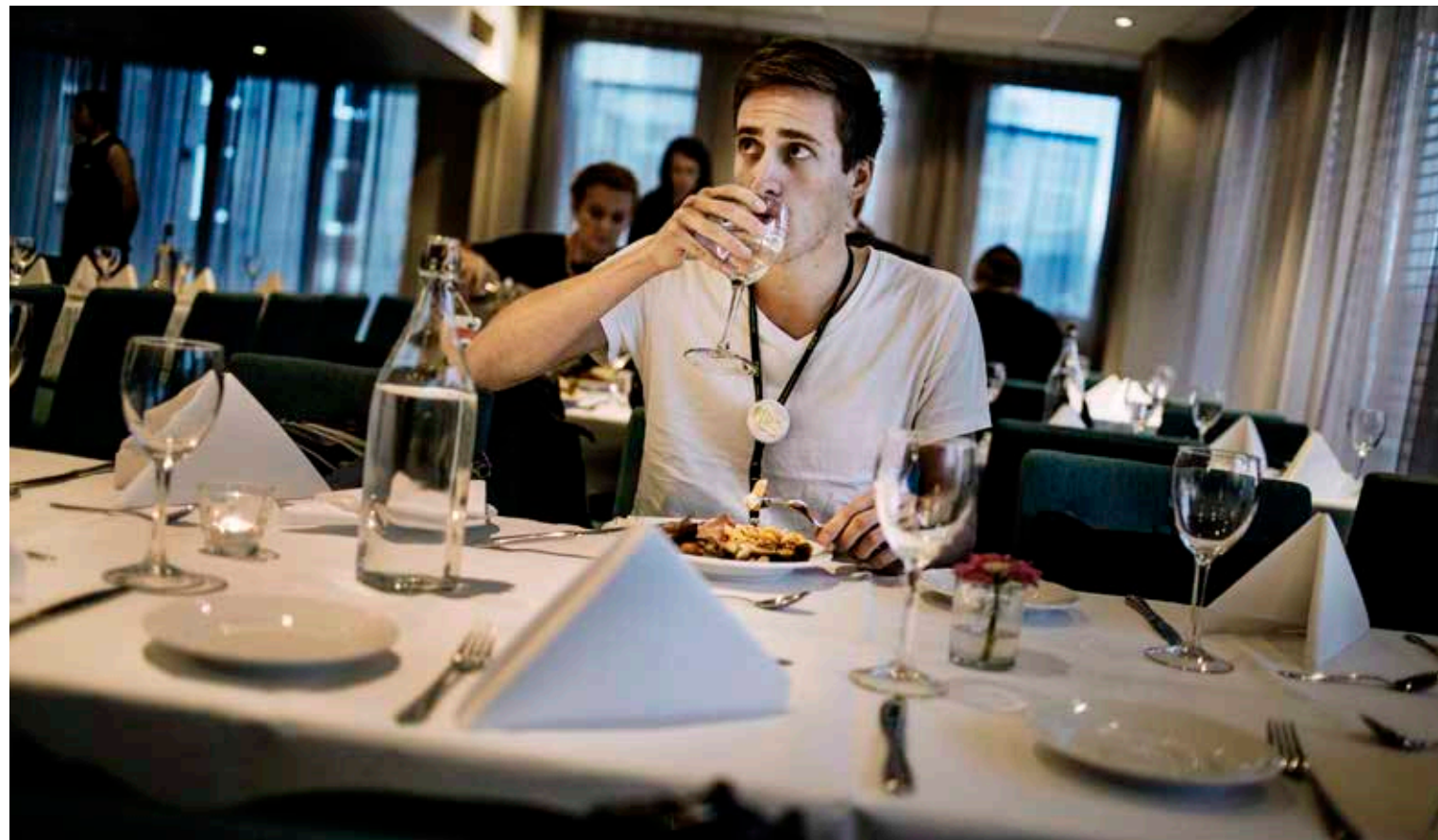


### 10 ÅR SIDEN

Den 11. i en fritt valgt måned. Fire dager til Lånekassen på nytt overfører sårt tiltrengte penger. Du har kneipp, makaroni og ketchup i skapet. Dine eneste potensielle likvide midler foruten stereoanlegget og datamaskinen, er noen tomme ølflasker. Det ser mørkt ut for festen til helga. Noen ganger er det tøft å være student.

# For tidlig å feire

Det nye statsbudsjettet lover elleve måneders studiestøtte, men Høyre vil ikke frede vedtaket.



SNART SALT I MATEN: NSO-leder Ola Magnussen Rydje ser gjerne at den nye regjeringen følger opp lovnadene i statsbudsjettet.

### ► STATSBUJSJETTET

TEKST: Hilde Heggstad  
FOTO: Marius Sunde  
Tvinnerheim

Under valgkampen lovte Venstre elleve måneders studiestøtte, og både Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti hadde det i sine alternative budsjetter. Om vedtaket overlever regjeringsforhandlingene er usikkert, men Norsk studentorganisasjon (NSO) utfordrer regjeringen til å frede løftet.

### Et nødvendig løft

Etter åtte år har de rødgrønne valgt å øke studiestøtten, selv om de ikke hadde det som hjertesak under årets valgkamp. Fra høsten 2014 er det planlagt å øke studiestøtten fra 94 400 kr til 105 600 kr, fordelt over elleve måneder.

– Å øke studiestøtten vil hindre det høye frafallet. Mer tid på lesesalen vil forbedre utdanningskvaliteten. Jeg oppfordrer Erna til å frede forslaget, sier leder Ola Magnussen Rydje i NSO. Inntil videre er det studentene som

er vinnerne av statsbudsjettet, ett år etter at daværende kunnskapsminister Kristin Halvorsen utfordret studentorganisasjonene til å drive mer lobbyisme. Rydje er fornøyd med listen av saker NSO har fått gjennomslag for. Den er så lang at han blir andpusten når han forteller om den. Rydje mener at den økte studiestøtta er helt nødvendig for studentene, og at det er en god samfunnsinvestering.

– Omfattende rapporter fra Statistisk Sentralbyrå viser at studentene aldri har vært dårligere stilt, så en økning i studiestøtta er absolutt nødvendig, sier Rydje.

På sine nettsider skriver NSO at kun 59 prosent av de som starter på høyere utdanning fullfører en master- eller bachelorgrad. I Danmark og Finland er det derimot 80 og 76 prosent som fullfører. Likevel er det Norge som bruker mest penger på høyere utdanning.

### En «snubletråd»

Å beholde den økte studiestøtten vil gi den nye regjeringen mindre handlingsrom i resten av budsjettet. Samtidig

vil det være upopulært blant studentene å droppe de rødgrønnes forslag.

– Det som er leit, er at dette blir innført som en snubletråd og ikke fordi noen faktisk er villige til å prioritere det, uttalte leder Trine Skei Grande fra Venstre til NTB.

Forskning og lærerutdanning har vært to av Høyres kampsaker, men økt studiestøtte og flere studentboliger har ikke vært like aktuelt. Formann Siri Lønseth i Høyres Studentforening er skeptisk til tidspunktet de rødgrønne valgte å øke studiestøtten.

– Det er veldig synd at de rødgrønne ikke fant rom til å øke støtten da de kunne prioritere budsjettet som de selv ville. Avisene har snakket om snubletråder i budsjettet, og hvis det er noen, så må dette være en av dem, sier Lønseth.

Selv håper Lønseth på at regjeringen gjennomfører vedtaket, men er ikke sikker på om de velger å gjøre det. Hun påpeker at politikk handler om prioriteringer.

– Jeg synes det er mange gode saker i budsjettet som de rødgrønne selv ikke

har fått plass til. Dette gjør at vi trolig må prioritere bort noe for å få igjennom våre saker, sier hun. **UD**

[hildhegg@underdusken.no](mailto:hildhegg@underdusken.no)

### N FAKTA OM:

### DET NYE STATS- BUDSJETTET

- Elleve måneders studiestøtte, en økning fra 94 400 kr til 105 600 kr
- Studentsamskipnadene skal bygge flere studentboliger
- Gradert sykestipend skal bli permanent
- Studenter med barn skal få støtte i 49 uker i stedet for dagens 44
- NSO mener mer studiestøtte vil redusere frafallet. I Norge fullfører bare 56 % graden, sammenlignet med 80 og 76 % i hhv. Danmark og Finland.



# Skeptisk til NTNUs samarbeid med omstridt oljeselskap

Støttekomiteen for Vest-Sahara og SAIH mener samarbeidet mellom oljeselskapet Total og NTNU er problematisk. Samarbeidet har blant annet resultert i 1,5 millioner kroner i årlig støtte siden 2001. - Det virker for meg som om NTNU er litt i lomma på total, sier SAIH-leder.

## ► TOTAL

TEKST: **Miriam Nesbo Katinka Goffin**  
ILLUSTRASJONSFOTO: **Støttekomiteen Vest-Sahara**

Total er omstridt på grunn av deres arbeid i det som ofte omtales som Afrikas siste koloni: Vest-Sahara. Støttekomiteen for Vest-Sahara og Studentene og Akademikernes Internasjonale Hjelpfond (SAIH) er to av organisasjonene som ser på Totals arbeid utenfor kysten av Vest-Sahara som uetisk.

## N FAKTA OM:

- Det franske oljeselskapet Total bedriver undersøkelser (seismikkinnsamling) utenfor kysten av det Marokkansk-okkuperte Vest-Sahara for å kartlegge om det kan være interessant å bore etter olje og gass der.

- Total har aktiviteter i rundt 130 land, hvorav leting og produksjon innen olje og gass i om lag 50 land.

- FNs regsavdeling konkluderte i 2002 at videre oljeleting i Vest-Sahara vil være i strid med folkeretten om ikke Vest-Saharas folk tas med på råd. Det har Total ikke gjort.

Total selv understreker at kontrakten Total har for disse undersøkelsene strider ikke mot FNs lover og regler eller folkeretten. Total legger de samme etiske grunnholdninger til grunn overalt i verden hvor gruppen har aktivitet. Disse er nærmere beskrevet i Totals Code of Conduct, som en kan lese mer om på selskapets hjemmeside.

Total-rommet er rom 226 i hovedbygningen på NTNU. Det brukes i hovedsak som disputasrom. En disputas er når en doktorkandidat presenterer doktoravhandlingen sin.

Kilde: SSB, NTNU og Chicago University

Tidligere i høst skrev dusken.no at SAIH, Støttekomiteen for Vest-Sahara og Changemaker stiller seg svært kritiske til Total E&P Norge sin deltakelse ved karrieredagen på Gløshaugen. Men karrieredagen er ikke det eneste området hvor oljeselskapet og NTNU har et samarbeid. «Total-rommet» i Gløshaugens hovedbygg ble i 2003 pusset opp med franske oljepenger fra Total. Universitetsavisa skrev i den anledning om en fantastisk flott «Fransk åpning».

## Ga midler til opprustning

Kommunikasjonssjef Leif Harald Halvorsen i Total E&P Norge forklarer deres tilknytning til rom 226.

- Rommet er det såkalte disputasrommet som Total i sin tid bidro med midler til opprusting av, sier Halvorsen.

Leder Erik Hagen i Støttekomiteen for Vest-Sahara synes et rom på Gløshaugen som er betalt av dette oljeselskapet er problematisk. Han sier at det ikke er bra hvis støtte fra seriøse institusjoner som NTNU brukes av Total til å fremstå etisk.

- Da kjøper Total seg noe de ikke har grunnlag for. Hvis det fører til at Total framstår ansvarlig, har vi et problem, sier Hagen.

Professor Jon Kleppe i Petroleumsteknikk ved NTNU sier at oppussingen av «Total-rommet» var et engangstiltak.

- NTNU og Total har et årlig styringskomitemøte, hvor faglige forskningsretninger diskuteres, sier Kleppe.

Halvorsen ønsker at det skal være klart at formålet med Total E&P Norge sin støtte til NTNU og andre utdanningsinstitusjoner og forskningsmiljøer er å fremme teknologiutvikling og utdanning innen petroleumsrettede fag i Norge.

- Dette er noe Total E&P Norge har prioritert i mer enn 40 år, sier Halvorsen.



## Mange år med støtte

Total tilbyr også doktorgrad- og utvekslingsstipend til NTNUs studenter. Disse stipendene har som formål å fremme norsk-fransk samarbeid.

- Vi har hatt samarbeid om doktorgrads-studier i om lag 15 år, sier Halvorsen.

Han sier at også samarbeid med det akademiske miljøet i Trondheim og forskningsmiljø som Sintef har foregått i lang tid.

- Sintef er det primære instituttet for mye av forsknings- og utviklingsarbeidet Total er involvert i her i Norge, sier Halvorsen.

Jon Kleppe forklarer at når det gjelder Total, har NTNU hatt en rammeavtale siden rundt 2001.

- Samarbeidet har vært veldig åpent, i all hovedsak med støtte til Ph.D- og postdoktorandidater innen petroleumsfagene ved dette instituttet og Institutt for energi og prosesseteknikk, sier han.

Professoren ved NTNU sier at støtten som internasjonal seksjon mottar for faglig utveksling mellom Norge og Frankrike kommer i tillegg.

- Jeg har ikke nøyaktige tall for

støtten som Total har bidratt med til NTNU, men vil anslå 1,5 millioner kroner per år siden 2001, sier Kleppe.

## Bidrar til å opprettholde konflikten

Erik Hagen mener at tilstedeværelsen av oljeselskap som Total gjør det vanskeligere å drive med fredsskapning i området.

- Det norske finansdepartementet har forklart at operasjoner av den typen Total driver i Vest-Sahara bidrar til å undergrave FNs fredsprosess. Marokko vil ikke ha noen nytte av å gå i seriøse fredssamtaler så lenge de samarbeider med Total for folkerettsstridig oljeleting i Vest-Sahara, sier Hagen.

Leder Andreas Aksnes Karmhus i SAIH-Trondheim er skeptisk til om dette er den eneste måten å samarbeide på.

- Er det gjennom et uetisk oljeselskap man best kan fremme franske og norske relasjoner, spør Karmhus.

SAIH mener at NTNU burde ta diskusjonen, ikke bare si at Total Norge ikke har noe med sentralorganisasjonen til Total å gjøre.

- Siden utvekslingsstipendet Total



**TOTALRENOVERING:** Totalrommet på NTNU, som er betalt av oljeselskapet Total, gjør at selskapet kjøper seg ansvarlighet, mener Støttekomiteen for Vest-Sahara.

bidrar med skal fremme fransk-norsk samarbeid, virker det som de har noe med hverandre å gjøre. Det virker for meg som NTNU er litt i lomma på Total, sier Karmhus.

## Et spesielt samfunnsansvar

Etter en lignende situasjon der det franske oljeselskapet Fugro ble utestengt fra næringslivsdagene på Blindern, utviklet Universitetet i Oslo (UiO) sine egne etiske retningslinjer. Rektor Ole P. Ottesen ved UiO forklarer at universitetene har et spesielt samfunnsansvar.

- Det er viktig å være oppmerksom

på dette temaet. Samtidig er det fra tid til annen vanskelig å fatte avgjørelser i tvilstilfeller, noe som gjør at vurderinger må gjøres fra sak til sak, sier Ottesen.

Prorektor for nyskaping Johan Hustad ved NTNU sier at NTNU er en statlig organisasjon, som forholder seg til statens etiske retningslinjer.

- Om noe bryter med statens etiske retningslinjer, vil vi naturligvis reagere. Dette er ikke tilfelle her, sier Hustad.

Kommunikasjonssjef Halvorsen sier at Total fikk god kontakt med studentene da de besøkte Gløshaugen, men at de ikke har hørt fra NTNU.

## KOMMENTAR



**MARIUS FLATÅS**

Journalist

## Store ting på gang

I helgen kom jeg over en interessant reklameplakat på Flesland utenfor Bergen. Det var en plakat fra Total der de proklamerer at de har «store ting på gang». Når oljeselskap sier de har store ting på gang blir jeg instinktivt skeptisk. NTNU burde også vært det.

Støtte av disputasrom, stipender og årlige møter signaliserer et velintegreert samarbeid mellom NTNU og Total. Et samarbeid som fort blir problematisk når man kjenner til Totals oljeleting på okkupert land i Afrika. Den Kommunale landspensjonskassen (KLP) ekskluderte Total fra sine investeringer i sommer, på grunn av brudd på grunnleggende etiske normer.

NTNU bruker oljefondets etiske retningslinjer som sovepute i denne saken, og sier de ville reagert hvis Total hadde brutt disse retningslinjene. Lederen for Oljefondets etikkråd hevder imidlertid at det er i strid med deres mandat å behandle Total-saken grunnet behandlingstid. Men oljefondet har også investert 14 milliarder i Total. Samtidig vet vi at de har vært flinke på å kaste ut selskaper med samme virksomhet i Vest-Sahara tidligere. I 2005 ble det amerikanske oljeselskapet Kerr-McGee ekskludert av oljefondet på grunn av brudd på etikkreglene.

Når regjeringen blir fanget i storpolitikk, viser det behovet for universitetet tar sitt samfunnsansvar på alvor og lager sine egne etiske retningslinjer. NTNU er en institusjon som allerede samarbeider tett med næringslivet, og den nye regjeringen går inn for å gjøre forskning mer kommersielt rettet. I den sammenheng burde man ha et etisk rammeverk. UiO har det allerede på plass, nå burde NTNU følge etter.

NTNUs visjon er kunnskap for en bedre verden. Totals virksomhet i Vest-Sahara passer dessverre ikke inn i den visjonen.

- Jeg kjenner ikke til at vi har fått noen spesielle tilbakemeldinger fra NTNU i etterkant, sier Halvorsen.

Erik Hagen i Støttekomiteen for Vest-Sahara sier at det er forskjeller på institusjoners kontakt med næringslivet.

- Man må kunne forvente en høyere grad av integritet og bevissthet om sin rolle som en ansvarlig samfunnsaktør av en forskningsinstitusjon som NTNU enn vi kan av andre offentlige og private institusjoner, sier Hagen. **UD**

*mirinesb@underdusken.no*



# Ønsker likestilt studentidrett

Studenter ved HiST betaler 495 kroner mer i året enn NTNU-studenter for SiTs treningstilbud.

## TRENING

TEKST: Linda Haugen  
FOTO: Sindre Haugan

Nå ønsker Studentparlamentet (SP) å oppnå en likestilling i pris for studentene, og har i denne forbindelse utarbeidet en resolusjon til Høgskolen i Sør-Trøndelag. I resolusjonen stiller de et krav om at «HiST i sitt budsjett for 2014 bidrar økonomisk slik at HiST-studenter likestilles i studentidretten i Trondheim med umiddelbar effekt».

### – Viktig å vise at vi bidrar

I dag bidrar HiST økonomisk til HiST Studentidrett (HISSI), men ikke til Studentsamskipnaden (SiT).

– Vi ønsker at HiST skal støtte SiT med 500 000 kroner per år, forteller leder Trine Kvistad Lorentsen i SP.

Hun understreker at HISSI ikke skal få mindre støtte på bekostning av SiT.

– Vi må se hva vi kan gjøre for å utjevne forskjellen, sier Lorentsen.

Bidraget som SP krever vil tilsvare omtrent 50 kroner per student. I resolusjonen står det også at støtten bør økes ved etableringen av et eventuelt nytt idrettsbygg nærliggende HiST.

– HiST har ikke mulighet til å bidra i like stor grad som NTNU, men jeg mener det er viktig å vise at vi bidrar med det vi kan, sier Lorentsen.

Fysioterapistudent Marie Granheim ved HiST mener det er viktig at studentene har et rimelig treningstilbud.

– Jeg har ikke tenkt så mye på prisforskjellen, men jeg ønsker selvfølgelig at



**HÅPEFULL LEDER:** Leder Trine Kvistad Lorentsen i SP håper at HiST vil bidra til at studentene kan likestilles hos SiT idrett.

HiST-studentene skal betale det samme som studenter ved NTNU. Det er et veldig godt tilbud, og jeg ønsker at skolen min skal bidra til dette, sier Granheim.

### Endringsprosess

HiST og studentidretten i Trondheim er på vei inn i en omfattende endringsprosess. Det planlegges ny campus på

Kalvskinnet, hvor teknologi, informatikk og lærer- og tolkeutdanningen skal samlokaliseres. I forbindelse med dette er det planer om et nytt treningssenter på Kalvskinnet.

Leder Vilde Coward i Velferdstinget (VT) tror økonomisk støtte fra HiST til SiT idrett må vente til alt er på plass.

– Planleggingen har kommet langt med campus på Kalvskinnet, men det er mye som skal på plass før det kan bli et nytt treningssenter, sier Coward.

Hun forteller at dette er noe VT jobber mye med.

– Vi er i en prosess nå hvor SiT prøver å avklare hvorvidt vi kan bygge nytt idrettsbygg på kinotomten. Dersom vi får det til har HiST sagt at de ønsker å benytte seg av det nye idrettsbygget til lokaler for lærer- og tolkutdanningen, og da vil de være med og bidra til idretten, sier Coward.

Hun mener likevel det er viktig at HiST etter hvert kommer til å bidra økonomisk til SiT idrett.

– Det tas også hensyn til at NTNU er mer økonomisk forutsigbar enn de andre institusjonene. De bidrar med fristasjonsbidrag av bygg til SiT idrett, noe HiST ikke har mulighet til da lovverket hindrer Høgskoler i å eie bygg, sier Coward.

Avdelingsdirektør Gunnar Bendheim

ved administrasjon på HiST forteller at de har registrert innspillet fra Studentparlamentet.

– Som institusjon har vi flere ganger sagt at vi ønsker å komme frem til ordninger hvor studentene i Trondheim likestilles i prismessig når det gjelder idrett, sier Bendheim.

### Ny idrettsmodell

Under Dusken har tidligere skrevet om prosessen mot den nye modellen for studentidrett i Trondheim.

– Det har vært et grundig arbeid, og vi kommer til å beslutte hvordan idretten skal organiseres før jul, sier Coward.

Lorentsen i SP forteller at resolusjonen henger sammen med den nye idrettsmodellen.

I resolusjonen står det «at HiST tar ansvar for sine studenter og bidrar med pengestøtte til SiT idrett, kan vise seg å være av stor betydning i denne prosessen og for fremtidens studentidrett».

Verken SP, VT eller HiST kan foreløpig si når noe vil bli avgjort angående kravet til HiST om å støtte SiT idrett, men dette og organiseringen av idretten vil fortsette å være et tema på møter i tiden som kommer. **UD**

*lindhaug@underdusken.no*



# Holder igjen depositum

Studenter er ofte ferske på leiemarkedet, og kjenner ikke til rettighetene sine. Dette blir utnyttet av utleierne.

## BOLIG

TEKST: Ola Krogh Halvorsen  
FOTO: Amalie Stokkan

Da Fysikk- og matematikkstudentene Ben Chen og Tiantian Zhang skulle flytte fra Falkenberg studentby i sommer, opplevde de store problemer med å få godkjent vaskingen og å få tilbake depositumet. En måned etter at de flyttet ut fikk de beskjed om at vaskingen av leiligheten var underkjent.

### Må betale

– Det var vanskelig å få inspeksjon av leiligheten. Etter å ha rengjort hybelen, kunne jeg ikke annet enn å levere nøklene og dra, sier Zhang.

Først uker senere fikk hun svar. – Over en måned etter jeg hadde flyttet ut fikk jeg beskjeden om at hybelen ikke var tilfredsstillende vasket. Hvis jeg ville ha hele depositumet tilbake måtte jeg dra til Trondheim for å vaske fellesarealet og vinduskarmene på rommet mitt.

Zhang hadde ikke muligheten til dette, og fikk dermed trukket 2550 kroner fra depositumet for kostnader ved den ekstra vaskingen.

Ben Chen har liknende erfaringer fra studentbyen.

– Jeg fikk heller ikke beskjed om at hybelen ikke var tilfredsstillende rengjort før langt ut i juli. Dette på tross av at jeg hadde bedt om inspeksjon og flyttet ut flere uker tidligere.

Chen reagerer også på noen av årsakene til at vaskingen ikke ble godkjent.

– Jeg fikk klager på at taket ikke var vasket, og at det luktet røyk i hybelen. Dette synes jeg er rart, siden jeg aldri har rørt en sigarett, sier Chen.

### Er ikke alene

Regionsjef Roger Helde ved Forbrukerrådet i Midt-Norge kan bekrefte at uenighet om vasking og tilbakebetaling av depositum er en kilde til konflikt.

– Ja, det er vanlig og vi får generelt mange spørsmål i forbindelse med tilbakelevering av hybler.

Det er viktig å merke seg at du som leietaker plikter å gjøre en grundig vask når man skal flytte ut.

– Når du flytter ut skal du om ikke annet er avtalt vaske alle flater i boligen. Det gjelder også komfyr og kjøleskap. Vasking er ikke gøy, men det er heller ikke gøy å overta en møkkete leilighet, sier Helde.

Man skal også være oppmerksom på at depositumet skal stå på en egen depositumskonto.

– Et depositum skal alltid stå på en bankkonto i leiers navn og bare når leier og utleier er enige kan det utbetales penger fra kontoen. Utleier skal alltid betale for opprettelsen av denne kontoen, sier Helde.

Helde vil ikke kommentere leieforholdet til Ben Chen og Tiantian Zhang spesielt, men stiller seg skeptisk til utleiere som bruker lang tid på å godkjenne vaskingen.

– Generelt må utleier reklamere innen rimelig tid regnet fra tidspunktet han burde ha oppdaget at det ikke var tilfredsstillende vasket. Det er for sent å reklamere på dårlig vasking én måned etter at du har flyttet ut.

Falkenberg studentby vil ikke kommentere enkeltstående saker, men legger vekt på at de selv ikke tjener på det de trekker fra depositumet ved vasking.

– Vi leier inn vaskebyrå, og trekker «krone for krone» fra leietakers depositum. Falkenberg Eiendom har ingen fortjeneste på dette, og per i dag tar vi heller ingen administrasjonsgebyr for det merarbeidet dette medfører.

**UD**

*olalah@underdusken.no*

## FAKTA OM:

### LEIE AV BOLIG

- Depositumet skal stå på sperret depositumskonto i bank i leietakerens navn. Utleier skal betale gebyret for å opprette kontoen. Det er ikke lov å avtale noe annet.
- Det er lurt å dokumentere leilighetens tilstand ved innflytting og utflytting ved å lage en inn- og utflyttingsprotokoll som beskriver boligens tilstand og ved å ta bilder.
- Betalinger bør skje gjennom bank slik at du kan dokumentere betalingen.
- Du må vaske grundig når du flytter og ikke sette igjen ting uten skriftlig avtale med utleier.
- Be om å få kvittering for at du har levert alle nøklene tilbake til utleieren.
- Uenigheter kan løses av Husleietvistutvalget i Trondheim

*Kilde: Husleietvistutvalget*



**FORNØYD:** Fysioterapistudent Marie Granheim (22) ved HiST benytter seg av SiTs treningssenter, og mener det er et veldig godt tilbud for studentene.



# Et liv som prøvekanin

Få bruksområder for dyr skaper mer debatt enn forskning og forsøk. NTNU har et av landets mange godkjente forsøksdyravdelinger som regelmessig bruker dyr i forskning.



**PRAKSIS:** Anne Åm, ansvarlig for dyrestallen, viser frem noen av forsøksmusene.

## ► DYREFORSØK

TEKST: **Siri Overn**  
FOTO: **Cesar Mondragon**

Veterinær Anne Åm er ansvarlig for dyrestallen på St. Olavs. Akkurat nå har de omtrent 800 rotter og noen tusen mus på avdelingen. Det er strenge regler for forsøksdyr, både når det gjelder selve forsøkene og dyrenes leveforhold. Selv om de ansatte på alle landets forsøksdyravdelinger gjør sitt beste for at dyrene skal ha det bra, går debatten fortsatt om hvorvidt mennesker bør benytte seg av dyr på denne måten.

– Er forskning et alibi for grusomhet?  
Dyrevernorganisasjonen NOAH

arbeider mot bruken av forsøksdyr. En av deres kampsaker er å få fjernet bruken av forsøksdyr til fordel for alternative og mer etiske metoder. Veterinær Siri Martinsen er leder i NOAH. Hun forteller at både cellekulturer og mekaniske «pasienter» i mange tilfeller kan erstatte dyreforsøk.

– I slike forsøk vil ikke dyr skremmes og skades for vitenskapens skyld, sier hun.

I dyrestallen på St. Olavs forklarer Åm om prosessen som ligger bak ethvert forsøk som involverer dyr.

– Forskere som planlegger å bruke dyr i forsøk må søke om dette før de får starte.

Alle forsøksdyravdelinger og prosjekter skal være godkjent av Forsøksdyrutvalget. Utvalget er et offentlig forvaltningsorgan som sørger

for at nødvendig bruk av forsøksdyr skjer på en dyrevernmessig forsvarlig måte. Det er også her søknader som involverer smertevoldende forsøk behandles.

– Tillatelse til å utføre forsøk med dyr gis bare dersom alternative metoder som ikke involverer dyr ikke er anvendelig i praksis. Forskere må dokumentere i søknaden at de har vurdert andre muligheter først. I tillegg må antallet dyr de planlegger å bruke begrunnes, forklarer Åm.

Siri Martinsen er representant i Forsøksdyrutvalget og forteller at det er vanskelig å få hele utvalget til å gå med på at et forsøk ikke skal gjennomføres. Hun mener at hele forskningsmiljøet har gått seg vill i gamle vaner.

– Forskernes og myndighetenes lovord om å begrense antall dyr i forskning er dessverre tomme, hevder hun.

## Blir behandlet godt

Anne Åm viser frem burene som huser mus og rotter i dyrestallen ved St. Olavs. Alle dyrene har bur som tilfredsstiller regelverkets krav både når det gjelder størrelse og temperatur. For trivselens skyld er burene innredet med hus, biter og materialer til å bygge bol.

– Smågnagere er sosiale dyr, og de trives best i velfungerende sosiale grupper. Det er derfor de plasseres sammen, forteller hun.

Dyrene får daglig helsesjekk, selv i helger og på helligdager. Det er også et alarmsystem i dyreavdelingen som sier ifra om det skjer avvik i temperatur, luftfuktighet eller ventilasjon.

– Vi har beredskapsvakt til enhver tid, forsikrer Åm.

Når spørsmålet om smerter i forbindelse med forsøk kommer opp, forklarer



**TRIVSEL:** Anne forteller hvordan de legger til rette for at dyrene skal ha det bra.



**PRAKSIS:** Nysgjerrige labrotter.

Åm at de gjør så godt de kan for å unngå dette. I forbindelse med operasjoner vil dyrene alltid bli lagt i narkose. I tiden etter inngrep vil burene deres være merket med et «obs»-kort, som betyr at disse dyrene trenger ekstra omsorg.

– Vi gir smertestillende dersom vi forventer at inngrepet vil påføre dyrene smerte, både under og etter inngrep. Dette gjelder også ved uforutsett smerte. Kan vi ikke behandle uforutsett smerte skal dyret avlives.

## Kan være vanskelig å unngå smerte

Man klarer ikke å unngå tilfeller hvor enkelte dyr føler noe smerte eller ubehag, men det gis svært sjelden tillatelse til å unnlate bruk av smertestillende. Dyr som er blitt utsatt for smertefulle forsøk skal ikke bli brukt i forsøk igjen.

– Alle som jobber her er glad i dyr, men jeg tror det er en fordel å ikke involvere seg for mye følelsesmessig. En viss grad av følelsesmessig involvering mener jeg imidlertid er viktig for å sikre at man behandler dyrene på best mulig måte, forklarer Åm.

Siri Martinsen mener at forsøk alltid vil være en belastende prosedyre, selv med bedøvelse.

– En operasjon er alltid en belastning. Miljøet dyrene lever i er en belastning. Alle forsøksdyr blir utsatt for livet som forsøksdyr, og det i seg selv er en belastning, sier hun.

Dyrenes boforhold er også noe hun reagerer sterkt på, og hevder det er en belastning å leve i en plastkasse uten andre utfoldelsesmuligheter enn det en plastkasse har å by på.

– Det er leit at dyr bor på begrensede

forhold fordi det koster minst, sier hun

## Dyreforsøk i utdanning

Siri Martinsen er enig i at det er viktig å oppsøke ny kunnskap, men at det er enda viktigere å bruke kunnskapen man allerede har.

– Det er bevist at dyr kan føle frykt og smerte på lik linje som mennesker. Likevel velger naturvitenskapen å se bort fra denne kunnskapen.

Martinsen var den første som gikk ut fra Veterinærhøgskolen uten å delta i et eneste dyreforsøk og mener dette skal være mulig for alle studenter.

– Vi får en del henvendelser fra studenter som føler at de blir påtvunget å delta i dyreforsøk i undervisningen. Vi tar gjerne imot flere slike henvendelser. Er det noen som er villige til å ta den fighten mot studiestedet sitt har

vi i NOAH lang erfaring innen temaet og hjelper gjerne til, sier hun. **UD**

[siriover@underdusken.no](mailto:siriover@underdusken.no)

## FAKTA OM:

## FORSØK PÅ DYR

- Forsøk på dyr har mange ulike formål. Blant annet brukes det til biologisk grunnforskning, testing av vaksiner og medisiner.
- Det gjennomføres 600-700 forsøk på dyr i Norge ved forsøksdyravdelinger

I 2011 ble 37 795 mus og rotter brukt i forsøk i Norge

Kilde: <http://www.mattilsynet.no/fdu/>



# En reise mellom murene

I høst reiste en gruppe studenter fra NTNU til Vestbredden for å se palestinerne virkelighet fra innsiden.



## TIL PALESTINA

TEKST: **Fredrik Schjefstad**  
FOTO: **Hans Kristian Ryttersveen**

«Til Palestina» er et samarbeidsprosjekt mellom fredsaktivister på Vestbredden og NTNU-studenter der nordmenn skal lære hvordan okkupasjon påvirker livet generelt for palestinere. Reiseleder Maren Lorentzen var selv deltaker i fjorårets tur, som var den første de arrangerte.

– Det er noe helt annet å være der, enn det bildet som blir framstilt i media. Jeg blir konfrontert med en virkelighet med andre perspektiver som gjør at jeg ser det med nye øyne, sier Lorentzen.

Ifølge turkoordinator og reiseleder

Vilde Aarethun er Palestina mer enn de små nyhetene man får i media.

– Andre konflikter får oppmerksomhet, selv om denne har vart i over 60 år. Utenfor storpolitikk og interessekonfliktene som blir omtalt, er det et medmenneskelig perspektiv vi ønsker å gi oppmerksomhet, sier hun.

## Sterke menneskemøter

Aarethun har reist ofte til Palestina i mange år. Hun mener at Osloavtalen ikke er noe nordmenn skal være stolte av og at den har gjort ting verre for palestinernes del.

– Osloavtalen delte Palestina i områder, noe som i realiteten har ført til mer maktmisbruk fra israelske okkupasjonsstyrker, landkonfiskering og bygging av murer, forteller Aarethun.

Prosjekt- og reiseleder Siri Thorson mener læringspotensialet er enormt og at man får et annet syn på konflikten ved å bevitne daglige brudd på menneskerettigheter.

– Med fokus på medmenneskelighet blir vi kjent med en konflikt og kultur gjennom sterke menneskemøter og ressurssterke organisasjoner, sier Thorson.

## Studenter mellom murene

Birzeit University er vennskapsuniversitet til NTNU og Ramallah er Trondheims vennskapsby. Til Palestina har god dialog med studenter fra Birzeit som forteller om en skolehverdag som er svært sammensatt.

– Israel er ekstra bevisst på å gjøre det vanskelig å studere. Det å se

veisperringer med soldater på vår alder som kaster tåregass, mens studentene sier: «Vi skal bare på skolen, vær så snill ikke skyt.» Det er det veldig sterkt å være en del av, sier Thorson.

Tall fra Right to Education (R2E) viser at i løpet av de siste fem årene har i overkant av 500 palestinske studenter blitt satt i administrativ arrest uten dom på ubestemt tid.

– Noen av guttene blir sittende i flere måneder eller år og antall arrestasjoner øker ved eksamenstider hvert semester, forteller Thorson.

R2E jobber blant annet for å sikre at alle som blir fengslet har rett til ordentlig dom, og setter fokus på å dele informasjon og dokumentere arrestasjoner. Aarethun forteller at studentarrestasjonene ikke bare fører til at



utdanningsnivået blant palestinerne holdes nede, men at det er også et stort økonomisk problem.

– Familiene til de fengslede studentene forsøker ofte å kausjonere ut guttene så de kan fortsette utdanningen sin. Hvis de ikke har nok penger til å betale summene det israelske militæret krever, må de bruke mye penger for et nytt utdanningsår, sier Aarethun.

## – Åpner hjem og hjerte

Studiegruppen hadde base hos en familie i Beit Ommar like ved Hebron, og jentene forteller om en gjestfrihet og tillit som gjorde inntrykk.

– Gjestfriheten er helt utrolig, hvordan palestinerne åpner både hjem og hjerte. De stoler på oss og er inkluderende, sier Aarethun.

Hun forteller at ved å bli tatt imot med en slik gjestfrihet, så er det minste de kan gjøre å bry seg. Aarethun siterer aktivisten Mohammed: «Du trenger ikke være enig med det jeg forteller, men fortell det du ser».

Gjennom menneskemøter ønsker Til Palestina at deltakerne skal få ansikter på konflikten. Under årets tur møtte de både ordføreren av Jeriko, beduiner, studenter og lokale aktivister.

– Det er et sterkt møte med en virkelighet som jeg ikke var bevisst på. Det er mye av den samme problematikken som går igjen med bosetting, mur, veisperring og separering, forteller Lorentzen.

## – Plikt til å gjenfortelle

I Hebron får studiegruppen oppleve utfordringene på nært hold. Her

har israelske bosetninger ikke bare innskrenket bevegelsesfriheten til palestinerne, men også for de norske studentene.

– I følge med en aktiv eldre kvinne ble vi nektet innpass til et hus der en døv palestinsk mor bor med sin handikappede sønn, forteller Aarethun.

De israelske okkupasjonsstyrkene hadde tatt en leke fra gutten, og noen bosettere kom til for å gratulere soldatene med «high-fives» og brus for at de ikke slapp studentene inn der familien bodde.

– Vi opplevde det veldig håpløst. Man kan aldri snu ryggen til det vi har sett og hørt. Vi er vitner som har plikt til å gjenfortelle hva vi har opplevd, sier Aarethun.

Ifølge Thorson trakasserer bosettere

rundt Beit Ommar og Hebron barn på vei til skole og barnehage daglig.

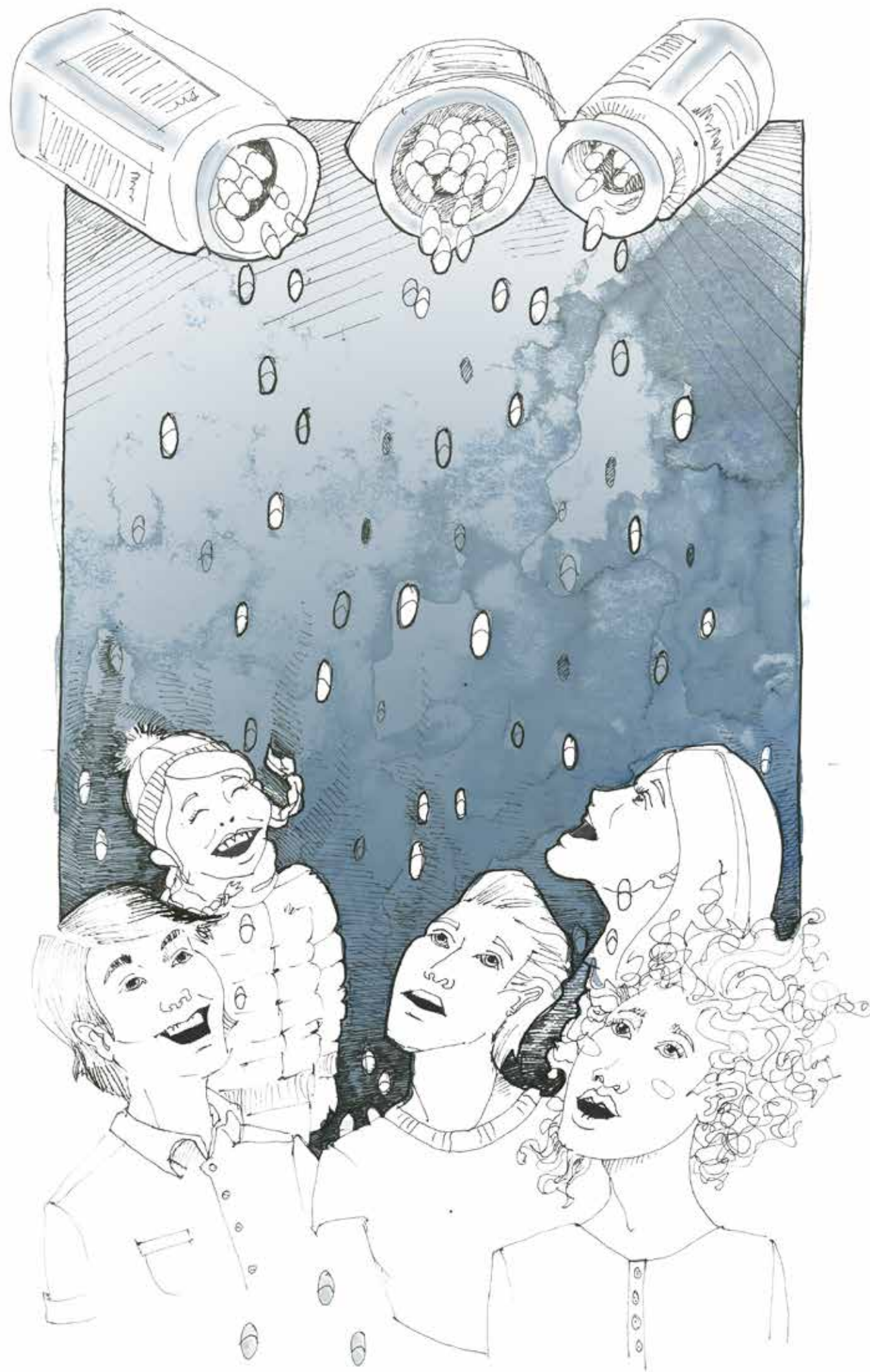
– Hvordan voksne mennesker behandler barn virker veldig håpløst. Ting som tas for gitt, blir gruslagt. Det er naturlig som menneske å fortelle om krenkelsene palestinerne opplever, sier Thorson.

Thorson og Aarethun har flere ganger vært på Vestbredden. De forteller om hvordan samtalen utvikler seg i løpet av turen.

– Det er tankevekkende hvordan man kan lære så mye på så kort tid. Man snakker og ordlegger seg på en annen måte. Det er ikke en reise med begynnelse og slutt, men en reise med begynnelse og fortsettelse, sier Thorson. **UD**

*fresch@underdusken.no*





# Kraften i placebo

**Tekst:** Linn Danielsen Evjemo **Illustrasjon:** Ida Lise Letnes

Gunnar Tjomlid er kritiker av alternativ behandling, og sier at placebo er nyttig også i skolemedisin. Ved symptombehandling er det vanskelig å skille forventningseffekt og medisinsk effekt.

## INTERVJU MED

**GUNNAR TJOMLID**  
Forfatter, blogger og  
skeptiker



► *Hvorfor er det så mange som benytter seg av naturmedisin og alternativ behandling?*

Det er egentlig ikke så mange som benytter seg av det som man kan få inntrykk av. Statistikk viser at det er mellom én og fire prosent som har prøvd homøopati, mens nesten hver tredje nordmann har prøvd akupunktur en eller annen gang. Kanskje er det reelle tallet på hvor mange som har prøvd en eller annen form for alternativ behandling 20 til 30 prosent. Ofte blir det framstilt som at folk velger alternativ behandling fordi de er misfornøyde med vanlig skolemedisin, men slik er det ikke. Statistikk viser at de som benytter seg av alternativ behandling, gjerne bruker mer vanlig behandling enn andre folk. Det er også vanligere å oppsøke alternativ behandling ved kroniske lidelser, altså lidelser det er vanskelig å få en sikker diagnose for. Dette er jo ikke så rart, fordi slike lidelser gjerne ikke har noen ordentlig kur i skolemedisin, og man har lite eller ingenting å tape på å prøve alternativ behandling.

► *Du ga nettopp ut boka Placebodefekten, hvor du skriver om hvorfor alternativ behandling virker som den gjør. Hva er egentlig placeboeffekt?*

Det er et vanskelig og litt misforstått begrep, og det er også derfor jeg gav boka den tittelen. Den enkleste forklaringen er at placeboeffekten er en forventningseffekt. Man opplever gjerne effekten av en behandling slik man forventer at den bør fungere. Det

er altså ikke en fysisk effekt, men den kan påvirke symptomopplevelsen. Om man forventer at en type behandling skal lindre visse symptomer, opplever man gjerne denne effekten, uavhengig av om behandlingen faktisk hadde noen medisinsk effekt.

► *Hvordan man da skille mellom faktisk medisinsk effekt og placebo?*

Man kan egentlig ikke det. I hvertfall ikke når det gjelder symptomlindring. På én måte er det å oppleve å ikke ha smerte det samme som å faktisk ikke ha smerte. Selv om placebo ikke er en illusjon, er spørsmålet likevel om opple-

Ofte blir det framstilt som at folk velger alternativ behandling fordi de er misfornøyde med vanlig skolemedisin, men slik er det ikke.

**GUNNAR TJOMLID**  
Forfatter, blogger og skeptiker

velsen ved alternativ behandling kan forsvares. Det er viktig at det samme kan oppnåes ved bruk av skolemedisin. En empatisk lege som snakker opp medisinen, og gir uttrykk for at han mener den vil hjelpe pasienten, gir den samme positive effekten. Forskjellen er selvsagt at legen har vitenskapelig dokumentasjon på at medisinen faktisk vil hjelpe pasienten. Derfor får man både medisinsk behandling og en lindrende forventningseffekt. Alternativ behandling gir derimot bare forventningseffekten, og gjør ingen medisinsk nytte.

► *Tror du de fleste som driver med alternativ behandling selv mener at det har medisinsk effekt?*

Både ja og nei. Mange tror nok faktisk at det fungerer, gjennom de litt obskure mekanismene de forklarer det med. Andre begynner antakelig å innse at det meste dreier seg om forventningseffekt, etter at årelange, kontrollerte studier viser at visse typer behandling ikke har noen medisinsk effekt. Samtidig ser de at de som mottar behandlingen er fornøyde, og tenker da at placeboeffekten kanskje er god nok i seg selv.

► *Hva ble konklusjonen din?*

En enkel konklusjon er det vanskelig å komme med. Det er gjort en del studier på i hvor stor grad vanlige leger benytter seg av placebo i sin behandling. Man må skille mellom ren placebo og uren placebo. Ren placebo er for eksempel å få sukkerpill med beskjed om at de skal hjelpe deg å sove eller lindre smerte, der den eneste effekten er forventningseffekt. Uren placebo vil si at man får behandling eller undersøkelser som en lege vet ikke har noen effekt på dine symptomer, som for eksempel antibiotika-kur mot virus, eller en røntgenundersøkelse fordi pasienten insisterer på det. Slik uren placebo er ikke etisk forsvarlig, fordi man bør aldri utsette en pasient for unødige risiko.

Man har også etisk forsvarlig uren placebo, der det ikke er noen fareelementer. Slik placebo kan for eksempel

være at en lege bruker stetoskopet ekstra mye, slik at pasienten får følelsen av å bli nøye undersøkt, selv om legen vet at det ikke har noe for seg. Slik placebo brukes i stor grad, noe som er bra, da det kan virke betryggende og beroligende for pasienten.

I løpet av sin karriere har dessverre også mange leger gitt pasienten ren placebo en eller annen gang, noe som er problematisk, selv om det dreier seg om vanskelig pasienter. Uansett hvordan man ser på det, blir ren placebo likevel å lyve til pasienten. I det øyeblikket en lege lyver til en pasient, oppstår en usikkerhet som kan få store konsekvenser. Dersom pasienten tviler på om medisinen han har fått fra sin lege har noen reell effekt, kan man få negativ forventningseffekt, altså negativ placebo. Dette kan være like skadelig som vanlig placebo er nyttig.

► *Hvorfor mener du det er viktig å kritisere dem som utover alternativ behandling?*

Ingen ønsker å forby alternativ behandling. Likevel handler dette til syvende og sist om forbrukerbeskyttelse. Dersom en leverandør av en mobiltelefon hadde lovet batteritid på tre måneder, hadde det vært naturlig å etterprøve denne påstanden, for å sikre at de ikke lurer kundene sine. På samme måte er det viktig å være kritisk til alternativ behandling, slik at folk ikke blir fanget av markedsføringsfellen. Kritikere er viktig, så kan folk velge selv. **UD**

linnevje@underdusken.no



Under Dusken tar gjerne imot leserbrev. For å gi rom for alle, begrenses lengden på et innlegg til 3000 tegn inkludert mellomrom. Korte kommentarer og replikker begrenses til 1800 tegn. Vi forbeholder oss retten til å redigere og forkorte innlegg. Vi gjør oppmerksom på at innlegg også vil være tilgjengelige på UD's hjemmesider.

Bidrag kan sendes til kronikk- og debattansvarlig Sofie Sætre på: [debatt@studentmediene.no](mailto:debatt@studentmediene.no)

FRIST: ONSDAG 30. OKTOBER

# Verdens småbønder fortjener mer oppmerksomhet



Illustrasjon: Madeleine Norass

## LANDBRUK

**Mari Gjengedal**  
leder for Spire  
**Hans Inge Alander**  
leder for Trondheim lokallag

«Småbrukere», tenker du. Bakstreverske? Usexy? Gammelmodige? Fattige folk som nekter å modernisere seg? Disse mytene står for fall.

I våre kretser, hvor vi jobber med globale miljø- og utviklingsspørsmål, får verdens matproduksjon mye oppmerksomhet. Det er ikke så rart. For det første er mat noe vi alle er avhengige av, enten vi er rike eller fattige. For det andre utgjør forskjellen på bærekraftige og ikke-bærekraftige jordbruksmetoder et hav av forskjell for klima og miljø. For det tredje gir landbruket et levebrot for flertallet av verdens befolkning, og en stor del av disse er fattige mennesker.

Organisasjonen Spire kjemper for en

mer rettferdig og bærekraftig verden. I denne kampen er det noen hardnakkete myter vi må bruke ekstra mye krefter på å avskaffe. Den mest sentrale er myten om at industrielt og intensivt landbruk – hvor maskiner og giftstoffer har tatt over menneskenes plass – er framtiden vi bør satse på. I dette verdensbildet, hvor menneskene skal herske over naturen og utpine dens ressurser, fins det ikke noe rom for å snakke om bærekraftighet eller fattigdomsreduksjon. Verst av alt dekker dette bildet over for virkeligheten, nemlig at småbøndene som bor i verdens rurale strøk, er de faktiske superheltene.

Kontrasten er enorm. Industrielt landbruk drives ved hjelp av enorme mengder sprøytemidler, kunstgjødsel, hybridfrø, og tunge, bensinkrevende maskiner. Som motsetning til dette står det bærekraftige landbruket, som en stor del av verdens småbønder står for. Sentralt her er det at man skal

produsere mat på lag med naturen, og ikke mot.

Et eksempel er superbonden Edin Olivas i Nicaragua. Tidligere drev Edin og familiens hans industrielt landbruk. Innsatsmidlene var dyre, de dyrket få sorter og landbruket ga stadig dårligere avlinger. Derfor bestemte de seg for å legge om til et bærekraftig landbruk. De introduserte mange forskjellige vekster, fikk husdyr og anla fiskedam. Gjennom nye jordbruksteknikker og mer klimarobuste metoder, har de fått en imponerende produksjonsøkning. Dette er viktig for inntekten. I et land hvor 80 prosent av landets fattigste er avhengige av landbruk for å overleve, kan denne typen landbruk gjøre enormt mye for å hjelpe folk ut av fattigdom. Etter åtte år med bærekraftig jordbruk, er Edins jord blitt rehabilitert etter skadene som mange år med bruk av kjemiske sprøytemidler og kunstgjødsel har påført.

Småbøndene i verden produserer

allerede mesteparten av maten. Ved å kombinere århundrer med kunnskap sammen med moderne vitenskap, kan småbøndene produsere enda mer mat, på en måte som ikke bidrar til miljøødeleggelser eller klimaendringer. Dette er noe det industrielle landbruket bare kan drømme om. Derfor mener vi at verdens småbønder fortjener langt mer oppmerksomhet!

I høst arrangerer Spire kampanjen Superbonden sammen med vår moderorganisasjon Utviklingsfondet. I forbindelse med kampanjen, reiser kunstutstillingen «Hva er du stolt av?» på Norgesturné. Utstillingen viser superbønder fra Nicaragua, som viser fram noe de er stolt av til tilskuerne. Den 28. oktober til 7. november er utstillingen på plass på biblioteket på Dragvoll. Vil du få deg en tankevekkende opplevelse og utvide ditt perspektiv på superhelter.

## Karakterer på medisin – halve sannheten?

### UTDANNING

**Jan Frich**  
Professor/gjesteprofessor  
UIO/Yale University

I et innlegg i Under Dusken nr. 11/2013 drøfter Erlend Frøland spørsmålet om karakterer i medisinstudiet. Halvparten av nyutdannede norske leger, inkludert de som har studert i utlandet, uteksamineres i dag med graderte karakterer på vitnemålet. Det er nylig vedtatt å innføre en kombinasjon av bestått/ikke bestått og bokstavkarakterer for studentene som starter i den reviderte studieplanen for medisinstudiet i Oslo. Frøland skriver at det er et «kvantesprang bakover i tid» å innføre

bokstavkarakterer, og synes å mene at dette fører til leger «med dårlige medmenneskelige egenskaper». Jeg kan ikke se at bokstavkarakterer nødvendigvis fører til ensidig dreining mot faktakunnskap. Man kan teste medisinstudenters kliniske og kommunikative ferdigheter på en pålitelig måte, blant annet ved bruk av kliniske stasjonseksamener.

Frøland skriver at man ved Yale University (og en del andre amerikanske universiteter) ikke gir graderte karakterer de to første årene i medisinstudiet. Det hører med å si at alle medisinske studenter i USA gjennomfører omfattende nasjonale eksamener underveis i

studiet, blant annet etter andreåret, og at resultatene fra disse prøvene tillegges stor vekt når man søker jobb. Eventuelle karakterer fra det enkelte universitet har derfor underordnet betydning.

Karakterspørsmålet har mange sider. Det finnes forskning som viser at å fjerne karakterer gir studenter redusert opplevelse av stress. I Oslo valgte man å legge vekt på at studentene skulle kunne vise til prestasjoner under studiet i tillegg til andre meritter ved søknad om jobb. Jeg mener løsningen med en kombinasjon av bestått/ikke bestått og bokstavkarakterer er en ansvarlig måte å møte morgendagens utfordringer på.

## Fortsatt manglende satsning på ingeniørutdanningene

### UTDANNING

**Trond Markussen**  
president i NITO  
**Steinar Pedersen**  
leder i NITO Studentene

Statsbudsjettet som ble lagt frem nå mangler en satsning på ingeniørutdanningene. NITO og NITO Studentene har i flere år sagt at utdanningene er underfinansiert, men nok en gang nedprioriterer regjeringen en av samfunnets viktigste utdanningsgrupper. Ny regjering har lovt økt opptakskapasitet i ingeniørutdanningene, NITO håper de følger opp med

friske midler til utstyr og prioriterer kvalitet fremfor kvantitet.

I forslaget til budsjett har regjeringen bevilget 255 nye studieplasser innen ingeniør- og teknologifag, uten at kostnadskategorien øker eller det følger med midler til oppdatering av utstyr. Det hjelper ikke å putte flere studenter inn i utdanningen, hvis man ikke får dem ut igjen på den andre siden.

Tall fra SSB viser at 45 % av ingeniørstudentene faller fra eller ikke fullfører på normert tid, samtidig som tall fra NITOs studentundersøkelse viser at en av fem studenter mangler utstyr som

er nødvendig for utdanningene.

NITO og NITO Studentene har lenge kjempet for at ingeniørutdanningene skal få en bedre finansiering. Det vil føre til en mer oppdatert utdanning, bedre oppfølging og mer veiledning av studentene. Dette kan bidra til å redusere frafallet.

Erna Solbergs nye regjering har lovet å øke opptakskapasiteten i ingeniør- og teknologit utdanningen, men ikke finansieringen. Bygg, utstyr og lærekrefter må være på plass før nye studieplasser blir opprettet. Det håper vi at den nye regjeringen tar hensyn til.



STUDENTKVITTER

Under Dusken følger Trondheims studentliv på Twitter.

Følg oss på [twitter.com/underdusken](https://twitter.com/underdusken)

Høydepunktet i den nylig overståtte 09-02 skoledagen var at pizzabudet ikke ante hvor Dragvoll var. Trodde alle pizzabudet hadde gått der.  
**@Krulvesen**

En fyr på bussen løste en rubix-cube to ganger på turen. Jeg tror han går på Gløshaugen  
**@JulieSchwabe**

Når foreleseren går over til å snakke om fox og viagra, da er det på tide å ta helg.  
**@ieldevik**

Om ikke brannalarmen på Dragvoll slutter å rope ulv-ulv, mistenker jeg alle dragvollinger til å brenne inne den dagen det faktisk blir brann  
**@VildeHolmen**

Når bussen har kjørt forbi så mange ganger at det hadde vært raskere å gå -til Rotvoll!  
**@randiberggren**

Min bror på 17 klarte etter mye krangling å overbevise min mor om å få ølet i kjøleskapet... På festen finner han ut at det er alkoholfritt!  
**@EMuhlbradt**

Har kjøpt nye truser for å utsette klesvasken litt til. Veit ikkje om eg skal skyld på dei raudgrøne eller blåblå.  
**@MaritKjarvik**

Det er synd på de som aldri drikker, tenk å våkne opp på morgenen og vite at man ikke blir bedre utover dagen..  
**@runnilss**

Tiden mellom når julebrusen først kommer i butikkene og første desember er alltid langstrakt og fylt av moralske sjellege konflikter.  
**@Signekarmhus**





# Den perfekte student

## DELEKULTUR

Erlend Jong Tollaas og  
Nathalie Jonkers  
SAIH-Trondheim

Har du noen gang opplevd å ikke ha tilgang til artikler du trenger for å skrive oppgaven din? Kanskje du har søkt på Google Scholar og funnet en artikkel, men ikke kunnet lese den. I Norge er det meste tilgjengelig fordi universitetene allerede betaler store årlige summer, om lag 200 millioner for at vi skal kunne få det meste av ny og oppdatert forskning. Andre steder kan disse summene derimot bli for store, noe som fører til at studenter i andre land ikke får tilgang på det samme forskningsmaterialet. *Open access* er en ordning som tar sikte på at alle skal få tilgang på den samme kunnskapen. Dette er noe vi i SAIH, Studentenes og akademikerens internasjonale hjelpefond, ønsker å gjøre noe med. Som studenter i den «teknologiske høyalderen» er enkel og god tilgang til informasjon noe som burde engasjere oss.

Open access er en ordning som tar sikte på å gjøre forskningsmaterieell tilgjengelig uten betalingsmurer. I dag er det slik at hvis du skal ha tilgang til forskning så må du betale ulike summer til de vitenskapelige tidsskriftene.

Til og med i Norge betaler vi dobbelt for forskningen. I noen tilfeller må forskerne i tillegg betale selv for at de skal bli publisert i journalene. Staten finansierer forskningen, men universitetene må likevel betale for journalene hvor forskningsmaterialet blir publisert. I andre land utgjør dette som sagt et enda større problem. Tilgangen blir enda mer begrenset fordi journalene er såpass dyre. Dette fører til at forskningen i disse landene blir hengende etter, noe som kan få store konsekvenser for samfunnet.

Et konkret eksempel er hvordan helsepersonellet i Malawi ikke hadde tilgang til ny kunnskap om HIV/AIDS og derfor visste de ikke at mødre som går på HIV-medisiner ikke kan amme sine barn fordi dette øker sjansen for smitteoverføring. Selv om denne

kunnskapen nå har blitt rettet opp så fører det fortsatt til manglende kunnskap og større forskjeller mellom nord og sør. Jack Andraka (16 år) fra USA vant i 2012 en pris for sin oppfinnelse av et diagnostiseringsverktøy for bukspyttkjertelkreft. I et intervju med Right to Research Coalition (R2RC) forteller han hvordan dette hadde vært umulig uten åpen tilgang til medisinske forskningsartikler. Jack sa han stadig ble bedt om å betale for å få tilgang til artikler, noe han ikke hadde råd til. Løsningen ble da å finne de samme artiklene igjen i PMC, som er databasen til National Institute of Health i USA. Her praktiserer de open access gjennom et krav om at alle artikler som publiseres av forskere de støtter skal være

tilgjengelige innen 12 måneder i databasen. Dette gjorde altså at Jack kunne finne den informasjonen han trengte, og derfor fortsette sitt arbeid. Jack selv sier: «Det er millioner av folk som meg. Hvis du kan finne alle disse utrolige artiklene bare ved å gå på Google og Wikipedia, kunne vi hatt utrolig innovasjon, men disse betalingsmurene hindrer oss.» Også Newton var inne på et lignende poeng da han sa: «If I have seen further it is by standing on the shoulders of giants.»

Det SAIH ønsker å oppnå med årets kampanje for open access er opprettelsen

av et nasjonalt fond som skal finansiere publisering av forskningsartikler i open access-journaler. Dette blir et første skritt på veien mot åpen kunnskap. Vi vil også at norske myndigheter må støtte forskere i utviklingsland sin mulighet til å publisere i open access. De må få midler til å publisere for at de skal kunne dele sin forskning som i dag er utestengt fra verdenssamfunnet. Å fjerne betalingsbarrierene og åpne for open access-publisering vil ikke bare hjelpe med å jevne ut forskjellene mellom land, men også stimulere til videre og bedre forskning. Og husk, sharing is caring!

Illustrasjon: Simen August Askeland



UTE.no



- Klatrekurs (hver uke)
- Sjelden kø (130 ruter)
- Grunnkurs havpadling
- Årskort / avtalegiro m studentrabatt
- klatrebutikk v/ G. Bybro

www.ute.no

## NYE UTE-HALLEN

En av Norges flotteste klatrehaller med vegger på 17, 16, 13 og 11m og mer enn 130 ulike ruter. Trondheims tauklatrehall ligger naturskjønt til ved Ladehammeren.



## Spar penger - kjøp og selg pensum brukt!



iBok.no



“ Da jeg var sju år, fikk jeg 48 kroner av pappa for å ikke grine hos tannlegen.

Nå får jeg 480 kroner i avslag!

tannklinikken) dine tenner

Kampanjetilbud til alle studenter.

Vi gir over 50 % rabatt på undersøkelsen for alle studenter. Din pris blir kr. 450,- for undersøkelse med to røntgenbilder og enkel tannrens. ( ordinært kr. 930,-). Ved ytterligere oppfølging får du 10 % på alle tjenester.

Referer til dette tilbudet når du bestiller time. Vi gleder oss til å ta i mot deg!

Ansvarlig tannlege: Arnt Einar Andersen MNTF

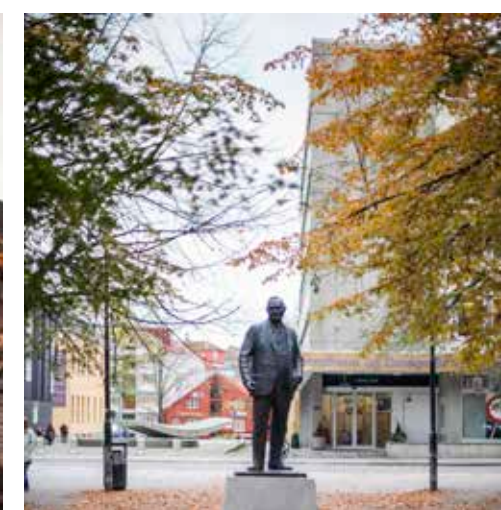
Besøksadresse:  
Trondheim Torg  
Kongens gate 11  
7013 Trondheim

Telefon: 73 99 19 99  
SMS: Send "Ring" til 2007  
resepsjonen@tannklinikken.net  
www.tannklinikken.net

Åpningstider:  
Man. - tors.: 07:00 – 19:00  
Fredag: 07:00 – 16:00

-Fordi mennesker skal smile





## Høstpust



Høsten er en flott tid som man kan fylle med mange forskjellige aktiviteter. Det er tid for kos, innetid, spasertur i fargerikt løv og mye mer. Her er en guide til hvordan du kan gjøre høst-månedene til de fineste i året.







Tekst: Nora Cecilie Bredoch  
Foto: Anna Rosova, Madeleine Noraas, Katinka Goffin, Anette Morvik Robberstad og Marius Sunde Tvinneireim  
Illustrasjon: Evita Lill Bergstad

**O**ktober er en deilig tid. Byen er preget av bekymringsfrie og glade studenter som utsetter eksamensstresset enda noen uker. Selv om midtsemesterprøver og oppgaver skal leveres, er det fremdeles en liten stund til den tiden av året vi studenter frykter aller mest. De fleste har kommet ordentlig i gang med studiene og har funnet seg godt til rette i studenttilværelsen, enten man er ny eller erfaren i byen. Byens trær er dekket av nydelige høstfarger, luften er frisk og solen skinner. Dette er kanskje den beste tiden på året, og det gjelder å nyte den. Høsten byr på mange festligheter og her er en liten guide til hvordan du kan tilbringe tiden framover.

**GÅ PÅ KAFÉ.** Trondheim har et rikt kaféliv og det bugner av koselige kaféer i byen vår. Det finnes noe for enhver smak, enten du liker det rocka, søtt eller midt i mellom. Like deilig som å ligge under pleddet kan det være å ta seg en tur ut i høstmørket. Eller hvorfor ikke forandre litt på studieveanene en gang imellom og ha kollokvie over en kaffe istedenfor på skolen? Det blir hyggeligere, og ikke minst har kaféer bedre kaffe å by på enn kantina på skolen.

Blant annet er Tulla Fischer i Midtbyen en veldig fin plass. På dagtid er kafeen flittig brukt som lesesal av mange studenter, da det store lokalet er gratis nett tillater det. De har ikke et utpreget klientell, her er alle velkommen. De er kjente for sine gode pizzaer og italienske kjøkken. Øl- og vin-utvalget er også bra, så stedet er et godt valg hvis vennegjengen skal samles for en øl eller et glass vin en kveld.

Generelt har Trondheims kafeer og utesteder godt utvalg av øl. Høsten kan være en fin tid å prøve seg på

en mørkere øltype, som for eksempel «porter» eller «stout», som er mer smaksrevende øltyper. Er du interessert i øl, og lommeboka tillater det, er Den gode nabo på Bakklandet eller Mikrobryggeriet i midt-byen gode alternativer. Her har de en imponerende øl-meny med noe for enhver smak.

**LAG KAFÉ HJEMME.** Like hyggelig som å dra ut på kafé er å lage kaféstemning hjemme i form av deilige bakverk. Og det til en mye billigere penge. Inviter vennene din på spleiselag og nyt baksten sammen. Dessuten hører norske epler høsten til. Hvis du er så heldig å ha et epletre i hagen, bruk disse til å lage eplekake. Har du ikke det, gå på epleslang eller kjøp dem på butikken. Det er verdt å nevne at med nattefrosten kan det være lurt å kjøpe eplene. Putt eplene i kjøleskapet når du kommer hjem og du kan spise dem helt ut i november. Du kommer heller ikke unna kakao i denne deilige høsttiden. Kryp under teppet og kos deg med en bok

#### Mormors eplekake:



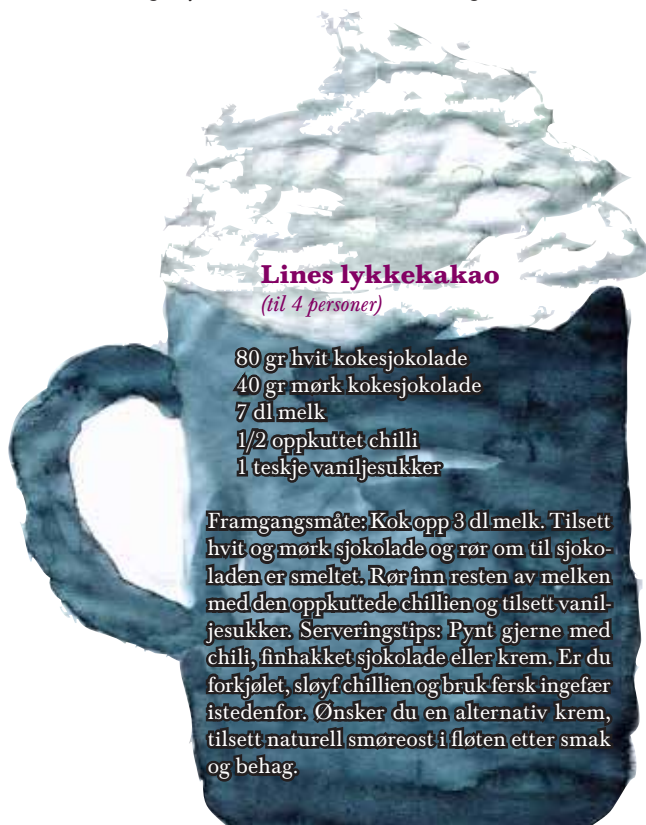
Foto: Line Brox

1 dl smeltet smør  
4 egg  
3 dl sukker  
6 dl hvetemel  
3 ts bakepulver  
2 dl matfløte  
5 store epler (kan tilpasses etter behov)  
1 dl sukker  
½ ss kanel  
perlesukker

Framgangsmåte: Egg og sukker piskes til eggedosis. Mel og bakepulver røres inn i eggedosisen. Rør inn smeltet smør og matfløten. Røren helles i en rundt form (22–24 cm) og dekkes av epler som er strødd med sukker og kanel. Dryss over perlesukker og stek på 170 grader i 45–60 min.



eller film og drikk kakao mens høstmørket ligger som et teppe rundt byen. Er du glad i frisk luft, kan du jo nyte kakaoen og eplekaken ute på piknik i høstmørket. Ta med levende lys og termos, bad i høstløvet og nyt smaken av sukker og endorfiner.



#### Lines lykkekakao (til 4 personer)

80 gr hvit kokesjokolade  
40 gr mørk kokesjokolade  
7 dl melk  
1/2 oppkuttet chilli  
1 teskje vaniljesukker

Framgangsmåte: Kok opp 3 dl melk. Tilsett hvit og mørk sjokolade og rør om til sjokoladen er smeltet. Rør inn resten av melken med den oppkuttete chillien og tilsett vaniljesukker. Serveringstips: Pynt gjerne med chili, finhakket sjokolade eller krem. Er du forkjølet, sløyf chillien og bruk fersk ingefær istedenfor. Ønsker du en alternativ krem, tilsett naturell smøreost i fløten etter smak og behag.

**FESTLIGHETER.** Har du ikke festet fra deg under UKA, kan Halloween være redningen. Vi studenter kan fremdeles tillate oss å finne på sprell før alvoret begynner i desember måned.

Halloween er natten før allehelgensdag 31. oktober. Feiringen stammer fra England og Irland og har røtter i den katolske allehelgensdagen. Feiringen har tatt med seg flere trekk fra hedenske høstfester, deriblant den romerske festivalen for Pomona og kelternes feiring av dødsguden Samhain. Immigranter fra Irland og England tok med seg tradisjonen til USA hvor feiringen nå er en stor del av amerikansk kultur. Den sterke dødssymbolikken i den amerikanske feiringen er hentet fra «De dødes dag» som er Mexicos feiring av allehelgensaften. Tradisjonen med å gå fra dør til dør kledd i skumle kostymer stammer fra myten om at på allehelgensaften kunne de døde ferdes fritt. Samfundet arrangerer Halloween-party fredag 1. november.

Skal du holde Halloween-fest selv, er det ekstra stas med drinker som er passende til kveldens tema. Her er noen tips til skumle drinker.

«Massacre»  
2 deler tequila  
1 ts Campari  
4 deler ingefærøl

«Vampire's kiss»  
2 cl rom  
2 cl Midori (melonlikør)  
8 cl club soda  
tabasco

|                                                                                   |                                                                                       |
|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| «Bloody Mary»<br>4 cl vodka<br>noen dråper rød og<br>grønn tabasco<br>noen dråper | Worcestersauce<br>tomatjuice<br>saften fra ½ sitron<br>selleristang<br>salt og pepper |
|-----------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|

Når det kommer til Halloween-kostymer har folk forskjellige tradisjoner. Noen planlegger i ukervis og bruker massevis av penger, mens andre prøver å få det så billig som mulig og finner noe bakerst i skapet. Her er noen enkle triks for å gjøre Halloween-kostymet til en billig og studentvennlig affære.

Cowboy: alt du trenger er en rutete skjorte og et par jeans, gjerne slitte. En cowboyhatt eller pistol koster ikke all verden på lekebutikken. Ekstra kult er det hvis du har cowboyhatt. Jentene skal selvsagt ha fletter i håret.

Pirat: Slipp din indre kaptein Sabeltann løs og møt opp som pirat. Det mest sentrale i kostymet er en stripete genser, helst rød eller sort. Her er valg av underdel valgfritt. Som i punktet over er det her kun tilbehøret som trengs å kjøpe, her er det snakk om pirathatter, lekepistoler, gullørering, ringer, sverd eller lapp foran øyet.

Idrettsutøver: De fleste av oss har medlemskap på SiT trening eller andre steder og er derfor mest sannsynligvis eier av treningstøy. Dra på deg løpesko, svettebånd og treningstights, og du er klar for fest.

Vil du være ekstra skummel kan du kjøpe billig jukseblod flere steder. Konditorfarge og rødvin er også gode alternativer om du ikke er redd for klærne dine.





Når høstmørket senkes og vinden uler utenfor vinduskarmen er det også deilig å slappe av inne med god musikk. Musikkredaktør Fredrik Pande har plukket ut 4 album som tar deg fra høsten og mot vinteren.

**Joni Mitchell - *Blue***

Mitchells tidløse mesterverk. Sårt, intenst og åpent om (tapt) kjærlighet, sorg, ensomhet, men også med et snev av håp. Et album man kan høre mange, mange ganger.

**John Coltrane - *Blue Train***

Det beste albumet fra Coltranes tidlige karriere. Sparker liv i en mørk morgen, med 5 utsøkte mid-til up-tempo låter. Jazz-klassiker!

**Wolves In The Throne Room - *Celestial Lineage***

Portland, Oregon har høst hele året, og det høres på musikken som lages der. Celestial Lineage er en USBM-perle av et sjeldent kaliber. Perfekt sound-track til regnfylte og mørke høstkvelder.

**John Fahey - *The Yellow Princess***

Fahey er for lengst regnet som en av tidenes beste og viktigste gitarister. Akustisk solo-gitar blir knapt bedre enn dette. Musikk man virkelig kan sette seg ned og lytte til.

**MUSIKKTERAPI.** Er du lei av UKA? Eller har du rett og slett ikke råd til å delta, men ønsker likevel å gå på konsert? Da kan Antikvariatet på Bakklandet være et godt alternativ. Stedet har startet et nytt konsept kalt «Antikvariatet garanterer», hvor de presenterer relativt ukjente perler fra musikkverden med lovord om å få pengene igjen hvis du ikke er fornøyd med konserten.

Her kan du enten sitte ute eller inne. Innerst i lokale har de et eget bibliotek som også fungerer som serveringslokale. De selger også bøker for en billig penge, så er du glad i å lese, er det verdt å ta turen. Omgitt av bøker og utsikt utover Nidelven er dette et sted høsten kan nytes like godt som i sofaen.

**INNEKOS.** Høsten vil etter hvert gli over til vinter og som vi vet er ikke vinteren i Trondheim så mye å skryte av. Når eksamensstresset kryper innover oss og strenge lesetider ikke tillater mye fest og moro, kan fantastiske tv-serier være redningen. Her er noen anbefalinger av både gammelt og nytt.

- ***Sons of Anarchy (2008-)*** Har den siste tiden stjålet mye tid fra undertegnede. Her møter vi Jax Teller som sliter med å sjonglere livet som nybakt far med sin stilling som visepresident i en lovløs MC-klubb i California. Inneholder mye vold, samt elskverdige karakterer som vi heier på selv om de er på feil side av loven. Serien blir stadig mørkere utover i sesongene som det til nå er seks av.

- ***Sopranos (1999–2007)*** Uten tvil verdens beste tv-serie. Vi følger mafiaboss Tony Soprano (spilt av nylig avdøde James Gandolfini), hans familie, venner og fiender, gjennom personlige og profesjonelle problemer som medlem og senere sjef over den innflytelsesrike mafiefamilien i New Jersey. En fantastisk serie som vil fascinere i lang tid framover takket være James Gandolfini sin innsats som en av tv-verdens mest komplekse karakterer.

- ***The Borgias (2011-)*** Historisk drama om den anerkjente kriminelle familien Borgia fra Italia i 1492. Historisk korrekt om pave Alexander den 6. Alexander er kjent for å sammen med sin familie å ha manipulert og jukset seg til paveembetet. Utrolig spennende og originalt, historiske dramaer er sjeldent gjort så bra som dette. Serien beviser på nytt at



menneskets natur er den samme uansett hvilken tid vi lever i.

- ***Orange is the new black (2013-)*** Det har vært mye snakk om denne serie som er Netflix' nye stor-satsing. Vi møter en dame i 30-årene som blir sendt i fengsel for en forbrytelse hun begikk for ti år siden da hun hjalp sin daværende kjæreste å smugle narkotikapenger over landegrensen. Hun er ikke akkurat den typiske innsatte og hennes nye hverdag i kvinnefengsel byr på mange problemer

Ønsker du å komme deg litt ut og se andre folk framfor å nyte serier hjemme, er kino et fint alternativ. Frister verken kinosalen eller tv-en, les en bok. Vet du ikke hvilken bok du skal lese, kan årets nobelprisvinner i litteratur, Alice Munro, være et godt sted å begynne.

**GÅ PÅ SØNDAGSTUR.** En deilig søndagstur er forfriskende og godt for sjela, samt et fint avbrekk i søndagslesingen eller fyllesyken. Sleng innom Brukbar på vei hjem for en kald øl i høstsola. Dette er stedet hvor byens hipsterkids holder til. En rocka kafe som har en avslappet tone, og hvor det spilles mye god musikk. De er kjent for å ha veldig god burger noe mang en fyllesyk trondheimsbeboer kan bekrefte. For mange er dette stamstedet for å reparere gårsdagens fyll.

Ønsker du ikke å gå tur i byen er Ladestien et koselig alternativ. Turer er ikke bare forbeholdt

dagslys og selv om det er mørkt og kaldt på kvelden kan det være fint å gå tur på denne tiden av døgnet også. Våger du deg ut i kveldstimen er det viktig å bruke refleks, da det blir vanskelig å se turgåere nå som vi går mot vinteren.

**STØTT EN GOD SAK.** Mellom alle høstfargene er det også verdt å merke seg oktober som en rosa måned. Rosa Sløyfe jobber for å spre kunnskap om brystkreft. I Norge består Rosa Sløyfe av et samarbeid mellom Brystkreftforeningen og Kreftforeningen. Rosa Sløyfe kommer opprinnelig fra USA hvor amerikanske kvinner krevde større bevilgninger til brystkreftforskning på begynnelsen av 90-tallet. I Norge foregår denne aksjonen hver oktober og målet er å spre informasjon og vise solidaritet med de som er rammet av sykdommen. Årets tema er å spre kunnskap om mammografi som kan avdekke brystkreft tidlig. Ønsker du å støtte saken kan du på høstturen din dra innom en av organisasjonens samarbeidspartnere (Lindex, Statoil, Kid mm) og kjøpe produkter i forbindelse med aksjonen. Pengene som samles inn går til brystkreftforskning og brystkreftrelaterte prosjekter. **UD**

[norabred@underdusken.no](mailto:norabred@underdusken.no)

Kilder

<https://kreftforeningen.no/rosasloyfe/>

<http://snl.no/halloween>





## Jørgen Gravseth Espnes

- **Født** 26. Juni 1989
- **Fra** Trondheim
- Er **sjef** for UKA-13
- **Studerer** bygg- og miljøteknikk ved NTNU

# På toppen av UKA

Jørgen Gravseth Espnes har opplevd både kritikk og press som UKE-sjef. Men sterkest av alt er UKA-følelsen.

TEKST: Morten Aashammer Gjennestad FOTO: Katinka Goffin

Det er en blid og animert UKE-sjef vi treffer en tidlig ettermiddag på Samfundet. Han geleider oss med letthet rundt i labyrinten som er Det runde røde; det er åpenbart at han har tilbrakt mye tid her i det siste i forbindelse med stillingen sin. Jørgen har jobbet et utall timer de siste to årene for å bringe Norges største kulturfestival til studentene i Trondheim. I disse dager ser han resultatene av det arbeidet, men han er på ingen måte ferdig ennå.

– **DET BLE BYGG.** I tillegg til vervet som UKE-sjef går Jørgen bygg- og miljøteknikk ved NTNU. Han er født og oppvokst i Trondheim

– De fleste drar bort når de skal studere, men jeg skulle bli ingeniør. Derfor var det veldig naturlig å bli her.

Hans valg av studium var på mange måter tilfeldig. Han hadde lyst til å begynne på en klassisk ingeniør-linje, som marin, maskin eller bygg, men var usikker på forskjellene mellom linjene.

– Jeg rangerte ønskene mine etter hvor opptaks-kravene var høyest. Og da ble det bygg.

Dette ser ut til å ha passet 24-åringen utmerket. Han forteller om interessante fag, og en trivelig klasse.

**DET STORE SPØRSMÅLET.** Men hva får en ung student til å vie to år av livet sitt til en festival?

– Jeg husker at fadderne mine var med i UKA-09. De sa «du må bli med på UKA, det er kjempebra». Først tenkte jeg «Nei, herregud. Jeg gidder ikke stå å jobbe i Dødens dal mens alle andre har det gøy på konsert.»

Senere kom han på andre tanker og ble til slutt med i UKA-11. Jørgen mener at valget av forrige UKE-sjef, Tore Falkenberg, var med på å oppmuntre ham til å søke. Falkenberg gikk nemlig også bygg- og miljøteknikk ved NTNU, to år over Jørgen.

– I tillegg tenkte jeg det kunne være interessant å engasjere seg i noe mer enn bare linjeforeningen, og bestemte meg for å søke.

Under UKA-11 jobbet Jørgen som blesteansvarlig

og vervet nye folk til organisasjonen. Denne opplevelsen fristet til gjentakelse. Han vurderte først en av de andre stillingene i UKE-styret, men så kom ideen om UKE-sjef, og etter hvert som han ble oppmuntret av andre, valgte han til slutt å søke.

– Jeg hadde lyst til å være med og påvirke ting fra starten og sette preg på UKA, og UKE-sjefen er jo den stillingen hvor man får best sjanse til det. Så jeg

Jeg har glemt litt hvordan livet var før UKA.

## JØRGEN GRAVSETH ESPNES

hoppet i det. Det var litt skummelt, særlig i starten.

Da Jørgen ble valgt som UKE-sjef i en avstemning i Storsalen tenkte han ikke stort over det.

– En ting var å høre det kunngjort og gå fram på scenen til applaus. Noe helt annet var det å våkne morgenen etter og tenke «er det fortsatt sant?»

Jørgen er usikker på om han ennå har tatt det hele inn over seg og tror han må vente til etter UKA for å få det på avstand.

– Jeg har glemt litt hvordan livet var før UKA, innrømmer han.

**FULLT PROGRAM.** Det er ikke til å stikke under stol at en UKE-stilling krever mye tid og ofte kan gå ut over studiene. Men hva gjør egentlig UKE-sjef?

– Det er det mange som lur på. Det viktigste en UKE-sjef gjør er å prøve å gjøre en forskjell. Men hvis du skal snakke helt spesifikt så er det jo mye møter og farting rundt for å representere og holde taler. Det handler om å spre ideen om UKA.

Jørgen ble tatt opp som UKE-sjef den 8. februar 2012 og har dermed allerede jobbet med UKA i fire semestre.

– Det har tatt en del tid. Som oftest er det så mye som skjer at du lett kan bruke et helt døgn i strekk på å jobbe med UKA. Da er det viktig å velge hva du skal bruke tid på, og strukturere hverdagen, slik at





du får tid til å sove, spise og slappe av også.

Og mye jobb har det blitt, selv om mengden har variert. Han forteller at det særlig i forbindelse med budsjettrunden ble mye arbeid.

– Det er en hobby som er blitt hovedbeskjeftigelsen min. Det har blitt noen 30-timers helger. Og noen 18-timers dager.

Jørgen har selv valgt å ta sitt fjerde år på bygg- og miljøteknikk over to år.

– I tillegg tar jeg andre fag for å få nok studiepoeng til fullt stipend. Det er fag fra andre linjer, blant annet økonomi og psykologi, fag fra lavere årstrinn, som det ikke krever like mye energi å ta.

**FORVENTNINGER OG PRESS.** Overgangen kan bli stor når man plutselig trer inn i offentligheten som den ansvarlige for Norges største kulturfestival. Jørgen har opplevd et stort press både innenfra og fra utenfor organisasjonen om å prestere hele veien.

– Det er store forventninger til kulturprogrammet og til gjennomføringsevnen vår. Økonomien til Samfundet er jo avhengig av at vi klarer å skape et overskudd. Du dømmes både internt og offentlig. Det er mye du har ansvar for, og det tærer på kreftene.

Kritikk har han også fått kjenne på, fra bookinger av visse artister til Statoils rolle som hovedsponsor av festivalen.

– I starten var det lett å tenke «for noen idioter, de vet ikke hva de snakker om». Men etter hvert har det blitt viktig for meg å skille rollen som UKE-sjef fra meg som privatperson. Jeg synes det er bra at folk synes noe om UKA, det betyr at de bryr seg. Det hadde vært mye verre om folk ikke brydde seg.

Jørgen forteller at han velger å se det positive i folks forventninger og meninger.

– Å vite at vi får reaksjoner på det vi gjør, pusher oss og gjør det ekstra spennende å drive med UKA.

**UKA-FØLELSEN.** Til tross for arbeidsmengden ser ikke Jørgen ut til å være i tvil om at det så langt har vært verdt det.

– Jeg synes vi har fått til et solid kulturprogram og avviklet arrangementene bra. Det morsomste nå er å gå rundt og se at de planene vi har lagt funker og at ting skjer. Å endelig se at de arrangementene vi drømte om for et år siden blir satt ut i live, er stort.

Jørgen er spesielt fornøyd med revyen, som han ser på som hjertet av UKA. Han nevner også flere



ganger innsatsen til de frivillige.

– De menneskene som er med i UKA er gira og flinke. De har klart å skape en veldig god stemning internt.

– *Hva er ditt beste minne fra vervet?*

– Samlingene med UKE-styret. Jeg husker særlig den første sommerhytteturen. Og første gangen vi samlet alle gjengsjefene. Det er to veldig fine øyeblikk. Det er en veldig bra gruppe som har mye skaperkraft i seg. Det å stå med blanke ark og vite at nå kan vi gjøre nesten hva vi vil er veldig gøy.

Flere minneverdige øyeblikk strømmer fort på. Promenadekonserten, da han endelig fikk se UKE-navnet avduket og første gang han så UKE-revyen, nevner han som eksempler.

– UKA er så tettepakket av høydepunkter at man drukner litt i dem. Siden jeg har visst om planene og har sittet og ventet og holdt alt hemmelig, er det å avsløre hva vi har drevet med veldig gøy.

**LIVET ETTER UKA.** Selv festivalen hvor tiden opphører må en gang opphøre. Det er Jørgen forberedt på.

– *Hva gjør du uken etter UKA?*

– Rydder opp, sier han og ler. På Samfundet og i Dødens dal skal alt rigges ned. Det kommer vi til å holde på med i to uker etter UKA.

Etter nedrigging skal regnskap føres inn og det skal settes i gang en ny UKE. 17. mai 2014 ser Jørgen på som sluttdatoen på UKA for sin del. Dette må han fort korrigere.

– Nesten, da. Det vil sannsynligvis være noen småting selv etter det, og så skal man være tilgjengelig for de neste arrangørene.

Jørgen forteller at han har trivdes godt i sin stilling som UKE-sjef og gjerne kunne tenke seg å jobbe med noe lignende i framtiden. Samtidig tror han det blir mange år før han får sjansen til å gjøre noe på den skalaen igjen.

Etter intervjuet og en kort, utendørs foto-shoot takker Jørgen høflig for seg og forsvinner fort inn på Samfundet igjen. For som han selv beskriver sitt arbeid:

– Det er som å klatre opp et fjell, hvor UKA er toppen. Men når vi har nådd toppen er vi ikke ferdig. Vi skal komme oss ned igjen også. **UD**

*aashgjen@underdusken.no*



**INNBO + REISEFORSIKRING FOR UNGE**  
Bestill på [sparebank1.no](http://sparebank1.no) eller send **FORSIKRING** til 07300 for å komme i gang.



# Studentsamfundet i gamle dager

Da Arne Espelund var leder for Studentsamfundet i Trondhjem, hadde Dwight D. Eisenhower nettopp startet sin første presidentperiode i USA. Det samme året ga Ian Fleming ut boken Casino Royale, og Sir Edmund Hillary nådde toppen av Mount Everest. Under UKA 2013 snakket han om hvordan Samfundet var da han var student.

TEKST: Kyrre Sandve Ryeng FOTO: Silje Krager og foto.samfundet.no

Jeg skulle egentlig vært som en syvende far i Huset i et horn oppe på vegg, eller i grava, men jeg er altså fullt levende, sier Arne Espelund.

Han var leder for Studentsamfundet i Trondhjem i 1953 – på starten av den kalde krigen, den gang da atomvåpen var øverst på dagsorden. Arne ser ut mot publikum som om han skal til å telle fravær, og konkluderer med at det er svært mange unge som har kommet for å høre på hva han har å si.

**SAMFUNDET I 1953.** Internasjonal politikk preget Samfundet på 1950-tallet, og både atomvåpen, den kjente amerikanske senatoren Joseph McCarthy og Østblokken ble heftig debattert.

– Samfundet fungerte som en sikkerhetsventil og et samlepunkt, sier Arne.

På 1950-tallet var Samfundetstyrene politisk orienterte. Arne forteller at hans styre hadde en «rødfarge», men at de likevel hadde en høyremann med på laget.

– Fridtjof Skaug fikk være med fordi vi var gode turkamerater, sier han.

Et av de øyeblikkene Arne er mest stolt av, var da de fikk valgt inn en kommunist som Samfundetleder i 1956. De støttet kandidaten fordi de ønsket debatt.

– Det hadde vært utenkelig etter Sovjetunionens invasjon av Ungarn på høsten det året, sier han.

Arne forteller at hans ønske om å lære mer om Østblokken resulterte i at han fikk «mappen sin» hos overvåkningspolitiet.

– Det er litt friere i dag. Man kan si mer uten at man risikerer å bli overvåket, sier han.

## TATT PÅ FERSKEN AV UNDER DUSKEN.

På 1950-tallet var én kvadrant i Storsalen alltid reservert brannsjef, biskop, professorer og andre. Det var på ingen måte aktuelt at en student skulle sette seg der, forklarer Arne, og sier at dette var innarbeidet lenge før han ble leder.

– Det virker logisk at man vil sitte med sine jevnaldrende. Det er noe jeg savner fra den tiden. Det er ikke så mange på min alder på møtene i dag, sier han.

Lørdagsmøtene var sentrale, og referatene fra dem i Under Dusken var spirituelle, fortsetter han å si. Arne forteller at Under Dusken var ganske involvert på Samfundet på den tiden, og at de iblant kom med

et lite stikk til en og annen. Da de to redaktørene i avisen tok Arne og forloveden hans på fersken på Huset, fryktet de hva som kunne komme på trykk. Problemet ble løst ved at det ble sendt en flaske vin til bordet der redaktørene satt.

– Det var ikke et ord i Dusken om den hendelsen etter det, sier han muntert.

**IMITI.** En mann med så mange historier fra Huset, har naturligvis et svar på hva som bør tilegges begrepet «Samfundetfølelsen».

– Det er en følelse av tilhørighet, hvor man har mulighet til å realisere seg selv, og finne sin plass – for eksempel i en gjeng. Her kan du vise mer av deg selv enn det mange gjør for eksempel i kantinen til daglig, sier han bestemt.

– Hva er ditt beste samfundetminne?

– Å herregud!

Arne tenker seg om før han svarer.

– Det må være da vi kjørte med hest og vogn til Samfundet på åpningsdagen av UKA i 1955. Ellers var det (som sagt) at vi fikk inn kommunisten Hansteen

En ting var at vi var med på å forme Samfundet, men Samfundet formet også oss.

## Arne Espelund

som leder i 1956 en stor triumf, sier han.

De skal også ha hatt en ku på scenen i Storsalen da de spilte på sangen om Per Spelmann under en folke-musikkveld, uten at Arne nevner dette som det beste minnet.

– Det var vanskelig å få den ned igjen, men det gikk bra. Eller, den ble sendt rett til slakteriet etterpå, da, sier han.

Arne forteller at om det var noe de var flinkere til i hans tid, så var det å gi debattmøtene prestisje. I hvert fall var en del av de politiske debattene ganske heftige, forklarer han. Men Arne skryter også av det siste samfundsmøtet som ble arrangert før UKA i år, som handlet om narkotikapolitikk.

– Det var et fint møte, hvor de hadde invitert to ulike innledere som tenkte på ofrene av narkotikabruk. Det ga en fruktbar debatt, sier han.

Han skryter også av ISFiT, som han sier er veldig samlende, og som gjør at Trondheim havner midt i verden.

– I min tid inviterte vi studenter fra blant annet Stockholm, men det var ikke basert på det samme verdigrunnlaget som det ISFiT har i dag, sier han.

Når Arne blir spurt om han kan gi et råd til dagens studenter, er han klar og tydelig.

– Engasjer deg! Det skal gå an å jobbe med faglig arbeid samtidig som du gjør noe annet, sier han.

**RALLARFESTEN.** Tilbake til mimringen forteller Arne om det styret han kanskje ble mest kjent for: Rallarfesten.

På høsten i 1953 bestemte det daværende styret seg for at de skulle ha et festmøte som det var litt mer fult i enn tidligere. Temaet var «slusk og taterjente». Arne forteller at folk lette i kott og skap etter gamle klær, og at de tok med både primus og kaffekjeler.

– Folk kokte kaffe på primus i Storsalen, sier Arne. Forsterkerkomiteen (FK) hadde tatt opp lyd for anledningen, og det var et anleggstelt på scenen. Men så gikk det galt. En kasse med øl veltet over styrebordet og folk herjet.

– Det ble den mest kostbare festen i Samfundets historie, sier Arne.

Da klokken nærmet seg midnatt, gikk ryktet om at foredragsholderen gikk på ski i Storsalen, og at staven satt fast i parketten. Historien forteller at Arne gikk rundt seg selv mens han mumlet «hva har jeg gjort, hva har jeg gjort».

– Jeg skalv i buksene før jeg skulle møte Finansstyret, men fikk trøst av styreleder som sa at jeg ikke skulle klandres, sier Arne.

**STUDENTEN I DEN GAMLE STAD.** Da Arne startet på NTH var det om lag 200 studenter som gikk der, hvorav syv av dem var jenter. Han forklarer at guttene følte de kjente alle jentene, men at jentene kjente få av guttene. Leieprisen for hybelen han bodde på, var 60 kroner i måneden, noe som tilsvarte cirka 20 prosent av studiestøtten den gangen.



På den tiden, som Arne forklarer, var ingeniørstudenten ofte sønn av en ingeniør. Foreldre ville dermed ofte at døtrene skulle gifte seg med en ingeniør.

– Ingeniørstudentene var opplært til å være dannet. Men de kunne også være rampete – det kan jeg love dere, sier Arne og humrer.

Han forteller at studentstatuen i Nordre gate er beskrivende for datidens studenter. Gutten var forførende, mens jenta var et offer – om enn frivillig. Statuen viser en gutt som bærer på en jente, men her slår Arne fast at dette ikke alltid var tilfelle. Det kan virke som om guttene slett ikke var noen «gentlemen».

– Hvis jentene ble båret, var det ikke lenge, sier han.

Arne forklarer likevel at ikke alt har endret seg siden hans tid.

– Enten dere tror det eller ikke, så passer jeg fortsatt inn i konfirmasjonsdressen min, sier han.

Arne har opplevd mye. Han møtte kvinnen som senere skulle bli hans kone, i Tyskland etter krigen. Hun hadde vokst opp i en familie som levde i eksil i hjemlandet, i skjul fra nazistene. Han har også vært Jugoslavia for å bygge jernbane for Tito, og han kan fire språk. I tillegg til å være Samfundetleder i 1953, satt han også i styret i 1955.

Minnene sitter godt hos mannen som var leder for dette huset for 60 år siden, og det kommer de til å gjøre lenge.

– En ting var at vi var med på å forme Samfundet, men Samfundet formet også oss, sier han.

Når møtet er ferdig, reiser salen seg og synger bursdagssangen til Arne som fyller 84 år. **UD**

kyrryen@underdusken.no







# Kunsten å la seg distrahere

Semesteret var halvveis ferdig og eksamen nærmet seg, men plutselig opphørte tiden. Var du forberedt?

TEKST: William Tisdall ILLUSTRASJON: Kristoffer Wigen

**ER DET VORS** i stua på hybelen? Vanskelig å ignorere. UKA står på for fullt, og mandag er den nye lørdag. Forsåvidt tirsdag også. Nei forresten, tiden har opphørt, så nå er hver eneste dag en fest. Du må bare slippe inn

UKE-følelsen, du vet den som flyr rundt i byen og vifter med armene foran alle som beveger seg uten-dørs. Hver dag. På vei til skolen. I parken. Flaggene på bussen. På skolen. På asfalten. «La deg distrahere», roper UKE-følelsen etter deg. Kanskje skulle man ta en tur ned i stua likevel? Det er jo faktisk en del billetter som blir solgt på Facebook nå i siste liten. Søren, en unik siste sjanse til å bli med på overtid! Skolebøkene skal jo ingen steder, det ordner seg alltid.

**SKAL MAN FØRST** på Norges største kulturfestival, er det ingen grunn til å spare på kruttet heller. Oktoberfest, kostymer og konsertbilletter til over 500-lappen burde strengt tatt ta livet av enhver studentøkonomi. Vi er jo de fattige studentene som tvinges ut i deltidsjobber som igjen tar knekken på karakterene våre. Du kan lese ditt og datt om studenter som lever på under 200 kroner i uken. Men det er bare sånne «supermennesker» det skrives om. De som planlegger alt, prioriterer riktig og alltid har dritgod tid. Gærningene som trener før skolen og handler

én gang i uken. Stress. Man orker ikke å holde på sånn når man jobber ved siden av skole og verv. Da er det lov å slappe litt av når du kommer hjem, ta seg en velfortjent pause. Så må man velge, leve på havregryn annenhver uke eller jobbe annenhver helg? Pose eller sekk, det ordner seg nok.

**SÅ VANT VI HELDIGVIS** statsbudsjettet, da. Heldigvis. Hadde det ikke vært for at Erna trakk i nødbremsen og ba alle som ventet på noe godt holde pusten, så hadde vel de fleste arbeidende studenter allerede levert inn avskjedssøknad. De elleve tusen er nøyaktig den lille dytten vi trenger for at økonomien skal ordne seg. UKA-15 kommer nok til å bli noe helt annet. Rent pengemessig altså. Men for all del, la hverken økonomien eller den store haugen med skolebøker som står stablet så pent der helt bakerst i hodet kaste sine mørke, grå skygger over UKAs fargesprakende program. Gud forby. Tenk å skulle sitte og jobbe som om det var en helt vanlig uke. Hele UKA. Det eneste som er verre enn å la seg distrahere fra skolearbeidet, er å la skolen distrahere deg fra moroa. Hvorfor sitte inne når alt håp er ute? Det er vel likegyldig om tiden opphører hvis du alltid sitter stille. Nei, man bør vel gripe sjansen og ha det moro når kulturfestivalen først har tatt over byen. Det er jo ikke hvert år man har muligheten til å finne lykken opptil flere ganger om dagen.

**NÅ SOM VI ER HALVVEIS** i oktober, gjør vi oss ferdige med øldriking, fargelegging av livet, konserter og skinnvest for denne gang. Det er ennå ikke over, men snart stilles klokka mot mørke og kortere dager. Og jeg regner med at alle kommer til å være strålende fornøyde med egen innsats i løpet av høsten, enten du har jobbet eller festet deg i hjel 24 dager til ende. Man angrer jo aldri på det man har gjort. Eller ikke gjort. Eller hva? Det ordner seg alltid, merkelig nok.

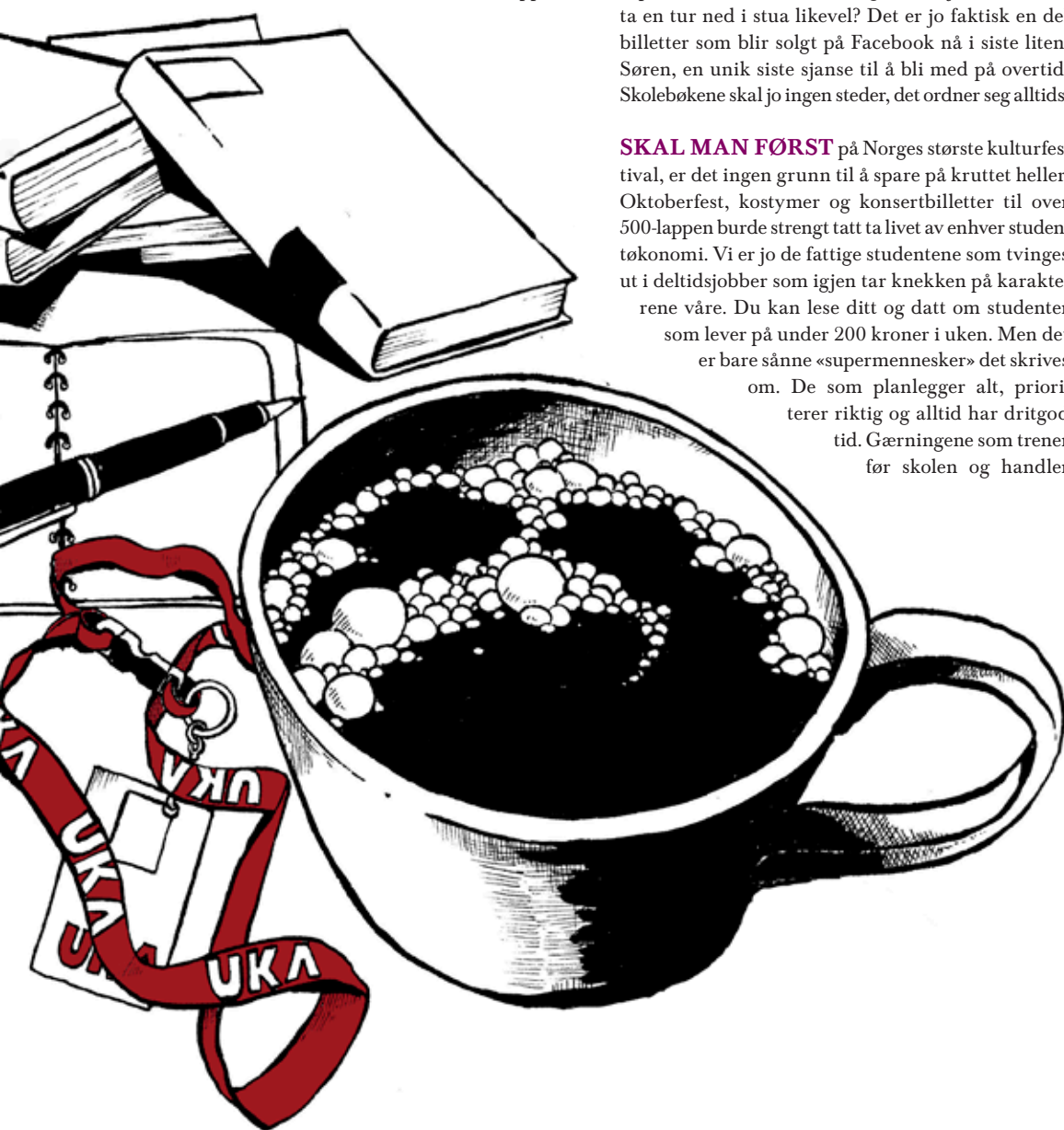






Foto: Madeleine Nørås

# Vakkert, hardt og overraskende

«Sundførs utrolige stemme og Røyksopps smittende entusiasme og kompromissløse publikumsfrieri hadde teltet i transe fra første stund, og Brundtlands oppfordring ble til virkelighet. Vi hadde det gøy!»

Anmeldelse, side 44

«UKE-hjelperne omfordeler parene, og klokka tikker på ny. Det er intense samtaler over bordene på Edgar, intense samtaler som visker ut hvert snev av pinlig stillhet. Praten går som på en hvilken som helst kveld på Edgar, bortsett fra at barnebarn og oldebarn er hyppige tema.»

Kulturreportasje, side 40

«Professor i sosiologi Gunnar C. Aakvaag ved Universitetet i Oslo har vært universitetslærer i 10 år og mener at studentmassen i dag er oppegående og disiplinert, men at de mangler intellektuell nytenking. Han savner å bli utfordret av sine studenter.»

Kulturtegn, side 42





Illustrasjon: Iria Isa Mosdal Samuelstuen

# Når bøker begynner å synge

Tore Renberg gir rollefigurene i sin nyeste roman spillelister på Wimp for at vi skal bli bedre kjent med dem.

Virker det?



HANNA MALENE LINDBERG

Journalist

## KOMMENTAR

**Avstanden mellom litteratur og musikk** er ikke stor. Flere musikere kan like gjerne betegnes som lyrikere, og i utallige romaner spiller musikken en viktig rolle. Når Tore Renberg nå lanserer et *booktrack* og spillelister til hver karakter i sin nyeste roman *Vi ses i morgen* er avstanden mellom musikk og litteratur på millimeternivå.

– **En film lanseres alltid med et soundtrack.** Hvorfor kan ikke en roman lanseres med et *booktrack*? Det tenkte Tore Renberg i følge pressemeldingen til Oktober forlag. Resultatet var at man tre dager etter lansering av boka kunne høre sangen med samme navn som romanen på Wimp. Litt etter kom nyheten om at Renberg nå har lagt ut spillelister til samtlige karakterer i boka på samme strømmetjeneste, med en liten beskrivelse av rollefigurene ved siden av. I intervjuet med Wimp sier Renberg at han gjennom musikken prøver å bli bedre kjent med karakterene i romanen. Nå kan også vi ta del

i romanfigurenes musikkunivers.

**Å lydsette bøker** har blitt gjort på mange måter med varierende hell. Et av de mer ekstreme eksemplene er siden «booktrack.com» som ble lansert i USA i 2011. Her kan du lese ebøker med tilpassede musikk- og lydeffekter som spilles av etter hvor du er i teksten. Det blir en blanding av film, hørespill og bok. Mottakelsen til *booktrack* varierte fra de som mente dette revolusjonerte boklesing, til de som hevdet det ville ødelegge hele leseopplevelsen. Jeg heller mot det siste. Vil jeg ha hørespill klarer jeg å oppsøke det.

**Heldigvis er Renbergs tilnærming** en annen enn den å drukne romanen i lyd. Sangen *Vi ses i morgen* fungerer mest av alt som generering av mer reklametid, og er en sjarmerende gest. Spillelistene føles som ekstramaterialet på film; det gir deg mulighet til å bli litt bedre kjent med karakterene, uten at det er nødvendig å få det med seg for å forstå boka. De som lever seg ordentlig inn i romanen finner sikkert glede i at det fortsatt er mer informasjon å oppdrive om karakterene. Det store minuset er at spillelistene gjør det hele mer konkret. Selv om musikk i stor grad er stemninger kan det fortsatt bli feil. Til tider kan det føles som om du mister plass til å tenke selv, og de karakterene jeg faktisk

hadde sympati for i boka har spillelister som dessverre ikke taler til deres fordel. I den grad jeg blir bedre kjent med dem, er det sider av karakterene jeg godt kunne klart meg uten.

**Jeg føler meg gammel** ved å uttrykke at en bok kun bør være en bok. Om musikken tilhørte romanfigurer jeg satte svært høyt ville jeg nok sett på det hele med større entusiasme. Men i et godt forhold til disse figurene ligger også en større sjanse for å bli skuffet om de blir tillagt musikk som ikke stemmer overens med ditt bilde. Etter to år har ikke «booktrack.com» – etter det jeg kan finne ut – oppnådd særlig stor popularitet. Kanskje skyldes det den evigvarende skepsisen overfor det nye, kanskje har vi fortsatt nok fantasi til å ikke ha behov for stimulering av alle sanser på en gang. I en verden hvor konsentrasjonen min stadig blir dratt fra det ene til det andre i det jeg egentlig skal sitte stille og lese merker jeg at et ferdigprodusert lydbilde ikke er det jeg trenger. Musikk og litteratur er en fin kombinasjon, men om det blir et mer helhetlig forhold ved at musikken realiseres i «den virkelige verden» er jeg usikker på. En morsom kuriositet er det likevel. Absolutt.

malelind@underdusken.no



# Lever av musikken

Alexander Pettersen er glad for å kunne dele plata som lenge har vært ferdig.

Nå skal kreativiteten endelig få råde igjen.

## KULTURPROFIL

TEKST: Ingunn Mjønerud

FOTO: Marin Håskjold

Alexander Pettersen ser ut som en musiker. Med langt hår og skjegg, olabukse- og jakke glir han rett inn i The Souths tilhørighet til sørstatsrocken. Siden forrige plate har bandet spilt 60 konserter rundt omkring i Norge. Vokalist Pettersen synes det er godt å endelig kunne dele en ny plate med resten av verden.

– Det føles som om det er på tide. Siden plata var ferdig allerede i mai, har jeg gått lenge og ventet på at den skulle komme ut, sier han.

### Sjangerskifte

Ifølge plateselskapet har The South beveget seg fra å være et countryrockeband til å spille en ny variant av sørstatsrock. Voklisten selv klarer ikke å analysere sitt eget verk.

– Har vi endret stil? For folk som hører utenfra er det kanskje enklere å høre det, men for min del er musikken en videreutvikling av forrige plate. Vi

tar utgangspunkt i all den gode amerikanske musikken fra 60- og 70-tallet, så sjangermessig er nok både rock, pop, soul og litt country en del av miksen. Samtidig er det mer av oss selv som band på denne plata og vi skinner gjennom både i låtskriving og i spillingen, forklarer han.

### Levebrød

Mens bandmedlemmene har andre jobber ved siden av The South, lever Pettersen kun av musikken.

– Jeg har nesten ikke jobbet med noe annet enn musikk på tolv år. Innimellom ønsker jeg at jeg skulle valgt en annen vei, økonomisk sett. Men samtidig ikke, for om jeg skulle gjort noe annet hele livet, hadde det vært trist, sier han.

Det er lett å forstå at Pettersen er glad i musikk. Når han forklarer videre om studio og live-spilling, retter han seg opp fra den ellers litt krokryggete posisjonen og øynene skinner av engasjement.

– Det morsomste er studio – eller nei, nå løy jeg, medgir han. Og fortsetter:

– Det er to ulike ting å spille live og i studio. I studio har man fokus på det kreative, der er målet at man skal feste noe til teip som er så bra at det kan høres på hundrevis av ganger. Live handler det mer om å presentere det som allerede er festet til teip.

### Kreativitet både i studio og live

The South har som mål å kunne bringe studio og live-spilling nærmere hverandre. Pettersen synes det er givende å spille, lytte og være intuitiv, noe som er vanlig i studio. Nå skal den kreative delen implementeres i konserter.

– Vi ønsker å gi rom for at man kan finne på noe nytt hver konsertkveld. At man kan være kreativ og ikke bare gulpe opp samme plata fram til neste høst. Det handler om at vi prøver å holde det interessant for oss selv, samtidig som vi håper det er interessant for publikum, sier han.

Sammensmeltingen av studio-mentalitet og live-spilling er en av Pettersens kampsaker innad i bandet. Han forklarer at risikoen for å gå på trynet gjør de kreative prøvelsene

morsomme.

– Det er artig når man kommer til en plass i musikken hvor ingen vet hvor man skal. Da må man tenke: «Okei, hvor er vi nå? Hvordan skal vi komme oss ut av dette og nå slutten?» Man må jobbe, bruke ørene og hodet. Det som er gøy er at enten fungerer det – og det er kjempebra – eller så datter'n på rævva. Det viktigste er jo å spille sammen så ofte at man kjenner hverandre, slik at man alltid klarer å finne en vei, sier han.

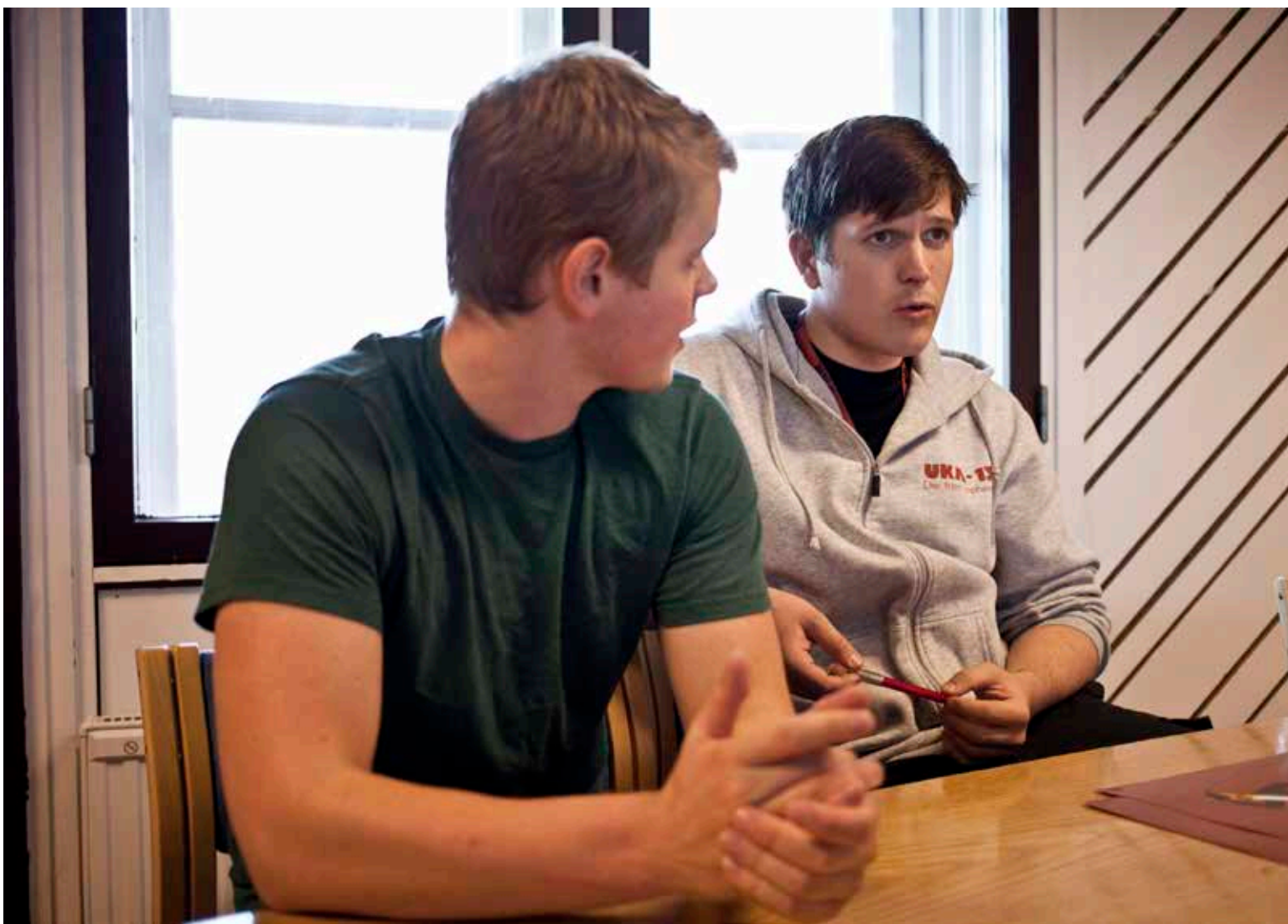
### Plateslipp og regnskap

Pettersen gleder seg til plata endelig er ute, slik at han kan fokusere på musikken igjen.

– For å være ærlig er det to tider av året som er elendige for kreativiteten, den ene er plateslipp og den andre er regnskap. Jeg dør litt innvendig av regnskap. Jeg gleder meg til det er ferdig, både plateslippet og neste regnskap, sier han. **UD**

ingumjon@underdusken.no





ENDRING: UKE-sjef Espnes vil gjøre Trondheim tryggere.

# Ingen pågrepet i voldtektssaken

I etterkant av UKA-arrangementet «Life in Color» ble det meldt om flere voldshandlinger. UKA vil skjerpe sikkerheten etter møte med politiet.

## UKA

TEKST: **Sigurd Martin Nordli Oppegaard**  
FOTO: **Martin Sørdal, Katinka Goffin og Cesar Mondragon**

To kvinner på henholdsvis 19 og 21 år politianmeldte én voldtekt og ett voldtektsforsøk. Politiet behandler dem som to separate saker. Begge hendelsene skal ha funnet sted i området rundt Gløshaugen.

Ingen mulige gjerningspersoner er ennå pågrepet eller beskrevet.

### Politiet møtte UKA

Politibetjent Robert Løkken forteller at etterforskningen fremdeles er i en

tidlig fase. Han sier videre at politiet har hatt et møte med UKA, der det ble diskutert hva UKA må gjøre for at slike ting ikke skal skje igjen.

– UKA har vært flinke til å håndtere situasjoner inne på konsertområdet, men de trenger å jobbe med det som foregår utenfor området. Der vil vi også være til stede, sier Løkken.

Politiet mente det var et altfor høyt rusnivå under «Life in Color», og det er også meldt om andre voldshandlinger. Under arrangementet skal en ukjent mann ha tatt kvelertak på en kvinne. Politiet etterforsker saken.

### Setter opp vaktpatruljer

UKE-sjef Jørgen Gravseth Espnes

sier at UKA er preget av hendelsene. Han sier det er forferdelig at slike ting skjer, og at UKA ønsker å bidra til at folk skal føle seg trygge i nærheten av arrangementene. Han legger vekt på at politiet mente arbeidet i Dødens dal er bra, men de ser et forbedringspotensial i områdene utenfor. UKA har nå satt opp vaktpatruljer, som skal dekke et område 100 ganger større enn Dødens dal. For å gjøre veien hjem etter UKA-arrangementer hyggeligere, har UKA satt opp en kakaobod, og bedret belysningen i enkelte områder.

– Vi er blitt bedt av politiet om å bidra med et enda større vakthold i etterkant av arrangementene. Nå skal

vi være mer synlige i områdene rundt Studentersamfundet og Dødens dal. Områdene vi nå skal dekke er over 1,78 kvadratkilometer, sier Espnes.

Calvin Harris' konsert i teltet i Dødens dal torsdag den 17. oktober skal ha blitt gjennomført uten problemer, og politiet har ikke mottatt flere anmeldelser.

### – UKA burde gjort bedre research

Journalist Anette Jonassen i UKA var til stede under temafesten, og forteller at hun opplevde arrangementet som kaotisk. Hun sier UKA burde gjort bedre research før de arrangerte «Life in Color» for første gang i Norge.



BEDRER SIKKERHETEN: UKA øker vaktholdet og setter inn streifpatruljer.

– «Life in Color» egner seg ikke som et studentarrangement. Trondheimsstudentene er ikke riktig målgruppe. UKA burde ventet til det var blitt arrangert i for eksempel Oslo, sier hun.

Jonassen sier videre at hun så folk bli båret ut på bære, og mener vaktholdet ikke var til stor hjelp.

– Det var et utrolig høyt alkoholkonsum. Vaktene hjalp lite når det var 6000 stykker som ikke klarte å oppføre seg ordentlig, sier hun.

«Life in Color»-arrangementet har fått kritikk, blant annet fra kulturredaktør Stian Wallum i Adresseavisen, som mener UKA bør kutte temafestene.

### Oppfordrer til å drikke mindre på vors

UKE-sjef Espnes sier at de nå oppfordrer folk til å drikke mindre på vors. Han presiserer at de har kontroll på sine områder, og at folk som er for fulle ikke slipper inn på arrangementet, eller blir kastet ut. Det fører imidlertid til at det er mange fulle folk utenfor UKAs områder.

– Derfor vil vi nå øke antallet



VAKTHOLD: Sikkerhet blir viktigere under festivalens avsluttende uke.

vakter i områdene rundt våre arrangementer, sier Espnes.

### Vil gjøre Trondheim tryggere

– Nå er prioritet nummer én for oss å sørge for at Trondheim er en trygg by i etterkant av våre arrangementer. Så vil vi ta en evaluering av arrangementene etter festivalen, sier han.

Han mener også de gjorde god nok

research før de booket «Life in Color». – Vi reduserte antall billetter, og det har aldri tidligere vært så mange verifiserte vakter i forhold til besøkende på en konsert i Trondheim, sier Espnes.

UD

[martoppe@underdusken.no](mailto:martoppe@underdusken.no)

## FAKTA OM:

### VOLDTEKTEN VED DØDENS DAL:

- En voldtekt og ett voldtektsforsøk ble anmeldt etter UKA-arrangementet «Life in Color».
- Hendelsene skal ha funnet sted i nærheten av Gløshaugen.
- Politiet har ikke pågrepet noen gjerningspersoner.
- UKA har økt antall vakter i Dødens dal, og satt opp streifpatruljer som skal dekke et område på 1,78 kvadratkilometer.



# Nytt håp for gammelt byhus

Etter mange forsøk på å få liv i den gamle kirken selges nå Bakke bydelshus.



**NYTID I VENTE:** Med vemod selger Steinar Løkken Olsen nå det tidligere bydelshuset på Bakklandet. Han håper at ny eier finner rom for å åpne huset for beboerne i området.

## ► KULTURHUS

TEKST: **Hannah Christin Lørfaldet**  
FOTO: **Eivind Sandodden Kise**

Styreleder Steinar Løkken Olsen ved Bakke Bydelshus synes det er vemodig å selge et bygg fullt av gamle minner. Etter flere forsøk på å få til kulturaktiviteter, og halvannet år uten noen form for aktivitet overhodet, ser det seg nødt til å finne nye eiere til huset. Det gamle kirkebygget ble opprettet i 1914 som et bedehus og supplement til Bakke kirke. På 80-tallet ble det omgjort til bydelshus og i nyere tid har dansemusikk fra leiende danseinstitusjoner fylt bygget. De har gjort flere forsøk på å gi huset til det kommunale.

– Vi prøvde å gi bort huset til kommunen, mot et lite lån. De takket

nei, og ønsket at det fortsatt skulle drives privat, forteller Olsen.

Framtiden ligger nå i hendene til styret og de interesserte.

– Nå nærmer vi oss fristen for de som vil vise interesse som kjøper. De må informere om hva de ønsker å bruke bygget til, før vi velger ut noen av kjøperne til en lukket budrunde, sier Olsen.

Han forteller at et forslag om bygging av hybler har blitt utelukket.

### Konsertsal eller mikrobryggeri?

Om bygget vil bli drevet som byhus framover, står ikke i Steinar Løkken Olsen og resten av styrets mandat å bestemme.

– Det er for tidlig å komme ut med hvem søkerne er og hva de vil bruke det til. Likevel kan jeg fortelle at det

er flere som antyder at de vil drive det kommersielt, men delvis drive det som bydelshus. Det høres greit ut hvis det er reelt, sier Olsen.

Av de søkerne som så langt har vist interesse er det forskjellige ønsker om hva de vil gjøre med Bakke Bydelshus.

– Restaurant, bakeri, kunstgalleri, konsertsal og mikrobryggeri er blant ønskene som har kommet opp hittil, sier Olsen.

### Muligheter for skjenkebevilling

Ettersom restaurant og mikrobryggeri er blant ønskene for den gamle kirkens framtid, er skjenkebevilling et viktig spørsmål. Bakke Bydelshus ligger utenfor det området på Bakklandet der kommunen tidligere bestemte en begrensning i antall skjenkebevillinger. Juridisk rådgiver Marte

Bjørnsen i Trondheim kommune mener det kan være gode muligheter for en kommende kjøper å få skjenkebevilling, sett at visse krav fylles.

– Det er ikke noe i veien for å få skjenkebevilling, forutsatt at bygget er godkjent til det formålet. Vi vil vurdere konsept, beliggenhet og vandel for den som skal drive huset, før det godkjennes skjenkebevilling der, sier Bjørnsen.

Styreleder Olsen ved Bakke Bydelshus forteller at det tidligere har vært restaurantdrift her.

– Å drive restaurant på stedet fungerte bra til tider. Dessverre skled det ut, fordi det ble litt mye fyll, forteller Olsen. **UD**

[hannlerf@underdusken.no](mailto:hannlerf@underdusken.no)



**OMSTRIDT:** Cashless er det eneste betalingsmiddelet i Dødens dal.



# Betaler for å betale

Cashless er den eneste betalingsløsningen i Dødens dal, juss-studenter hevder det er lovstridig.

## ► DØDENS DAL

TEKST: **Anette Sivertstøl**  
FOTO: **Katinka Goffin**

Om du skal kjøpe mat eller drikke i Dødens dal, må du først betale 50 kroner for Cashless-kortet. Juss-studentene Jonas Ali Ghanizadeh og Miriam Wang Pedersen mener det er problematisk at man ikke kan betale på vanlig måte.

– Når UKA velger å innføre Cashless som den eneste betalingsløsningen, bryter de sentralbankloven, sier Ghanizadeh.

### Lovstridig

Ghanizadeh og Pedersen mener det er rettsstridig at UKA har Cashless som eneste betalingsmulighet i Dødens dal.

– Det skal være mulig å betale med kontanter, og man skulle fått en rettspraksis på dette. For det skal ikke være greit å måtte betale for å få lov til å kjøpe mat eller drikke, forteller Ghanizadeh.

Ghanizadeh og Pedersen synes dessuten at UKA burde kjenne sin rolle som studentfestival, og finne studentvennlige løsninger.

– Folk kjøper kortet blindt og tror det skal være slik. Om folk virkelig hadde visst hvordan Cashless opererer, hadde de kanskje ikke

vært like villige til å kjøpe kortet, sier Pedersen.

Pedersen er enig at denne saken bør bli fulgt opp, men at studenter verken har tid eller penger til det.

Økonomisjef Kjetil Sonerud i UKA mener at Cashless-kortet ikke er lovstridig.

– Cashless er den eneste løsningen som tilfredsstiller driftskravene UKA har til et betalingssystem i Dødens dal. Cashless alene er det eneste systemet som innfrir kravene til sikkerhet inne i selve konsertteltet, sier Sonerud.

Sonerud nevner at UKA har forståelse for at det kan virke uheldig å måtte betale for å betale.

– Vilårene er opplyst på forhånd og de som ikke ønsker å oppfylle vilårene kan velge å ikke delta. UKA jobber kontinuerlig med å vurdere andre og mer fleksible løsninger, forteller han.

### Ugunstig for studenter

Ghanizadeh og Pedersen mener det er arrogant at UKA har tatt en snarvei, bare for å gjøre det lettere for seg selv og ikke tenkt på studentene.

– 50 kroner for å få lov til å betale, er mye for en student. Når folk er berusede har de heller ikke kontroll over hvor mye de faktisk setter inn og bruker. Og det resterende beløpet er vanskelig å få tilbake, sier Pedersen.

Kortet er gyldig frem til 31. desember. Ubrukt beløp på kortet må refunderes før denne datoen, ved å hente ut en refunderingskvittering ved påfyllingsstasjonene. Hvis du ikke har fått refundert beløpet før 31. desember, må du sende inn kortet for manuell tømning og det tilfaller et administrasjonsgebyr.

– UKA har bare gjort det billig og enkelt for seg selv. Kundene må betale kostnaden for et betalingssystem og det gir et urettferdig utslag, mener Ghanizadeh.

Da Pedersen var på Macklemore & Ryan Lewis, fant hun et Cashlesskort. Hun leverte inn kortet til påfyllingsstasjonen, men kortet var tomt. Kortet har blant annet ikke kode og de to studentene mener sikkerheten er dårlig ivarettet.

– Om en student investerer mye penger i en plastbit og mister Cashless-kortet, er det fritt fram for andre å bruke opp pengene, sier Ghanizadeh.

### Restbeløp til festivalen

I fjor sommer begynte Forbrukerombudet å jobbe med Cashless-systemet, og har siden den gang hatt nær dialog med selskapet bak Cashless, Espo Norge AS. Fagdirektør Jo Torkel Gjedrem i Forbrukerombudet mener dialogen har ført til endringer.

– Vi har blant annet presset sterkt

på for at påfyllingsstasjonene skal bli tydeligere, men det er fremdeles noe som bør endres. Hvis kortet går tapt, er det ingen garanti for at kortet ikke blir brukt av andre, sier han.

Gjedrem understreker at Forbrukerombudet skal passe på at alt blir gjort innenfor rammevilkårene og lovverket.

– Festivalene tjener godt på Cashless, siden de får igjen restbeløpene etter fire år. I tillegg er det en svært enkel løsning for festivalen, forteller han.

Forbrukerombudet vil fortsette å følge nøye med på Cashless og andre konkurrerende systemer.

– Vi vil være spesielt oppmerksomme på om det blir gitt klar informasjon til brukerne av kortet, sier Gjedrem.

Både Ghanizadeh og Pedersen vil heller bruke bankkortet sitt i Dødens dal, og sier det er strengere sikkerhet og vanskeligere å ta penger fra slike kort.

– Om det er underslag UKA er redd for, bør de se på sin egen rekruttering, og det blir heller ikke underslag med bankkort. Hvis det er lange køer, handler det om organisering, sier Ghanizadeh. **UD**

[anetsive@underdusken.no](mailto:anetsive@underdusken.no)





GAMMEL: Alder er ingen hindring på dansegulvet.



ELDRE: Med UKE-hjelpen blir det fest for de eldre.



ELDST: De eldste øste ut sin dansevisdom for de unge.

# Sjuende far i det runde, røde huset

UKA er ikke bare for studenter. Endelig var det pensjonistenes tur til å innta Samfundet.

## ► UKA

TEKST: Maria Birkeland Olerud  
FOTO: Sindre Haugan

Kaffekoppene klirrer og stemmene surrer i Samfundets snilleste lokale. Det er en vanlig søndagskveld på Edgar, sett bort fra at studentene er bytta ut med pensjonister. Dessuten er interiøret stilt opp i et mønster unge vil assosiere med «speeddating»: Bord med plass til to på rekke og rad. Kveldens hensikt er derimot ikke romantisk; i kveld skal de eldre stifte vennskap, og det i regi av UKE-hjelpen.

Blant de frammøtte som venter, er venninnene Eli Bakken og Else Fjelnseth.

– Vi var spente på hva som skulle foregå, så vi ringte og sa det kom to

stykker, forteller Bakken. Venninna utdyper hvorfor de har møtt opp.

– Arrangementet er gratis, med dans etterpå, sier Fjelnseth. Det er dansen de to venninnene ser mest fram til, men først skjer det de to kaller «oppvarming»: Bli kjent-kveld.

## Håp om unge herrer

UKE-hjelperne forklarer at man flytter til neste partner etter sju minutter, et tempo som er hakket lavere enn ved «speeddating» for unge. Startskuddet går, og Under Duskens utsendte slår seg ned ved deltager Eldbjørg Vik.

– Jeg fikk vite om arrangementet gjennom Den kulturelle spaserstokken, sier hun. Journalisten er mer vant med dusker enn spaserstokker, så Vik må forklare at det dreier seg om et skriv Trondheim kommune sender ut til sine eldre hvert kvartal. Skrivet

inneholder informasjon om arrangementer for aldersgruppa, og der har UKE-hjelpen annonsert UKAs opplegg for eldre.

– Det er spennende med det runde, røde huset, for det er ikke helt naturlig å henge her for oss eldre, forteller Vik. Hun er her med to venninner og kommer ikke først og fremst for å bli kjent med andre.

– Jeg vil oppleve litt av UKA selv om jeg ikke er student, sier hun. Vik har spretne ambisjoner for kvelden.

– Jeg håper det kommer noen sjarmerende unge herrer med en swing eller to, for ungdomskontakt er mangelvare, sier hun. Vik forteller at hun selv er med på å arrangere seniordans.

– Der er det dessverre bare damer, for vi lever lengre, vi damene, forteller hun. Vik understreker at eldre er flinke til å stille i stand arrangementer, men

at det er fint at også yngre bidrar.

– At yngre kan gjøre noe for eldre er en kjempegod idé, sier Vik. Sju minutter har passert; det er tid for rulling.

## – Ikke nye venner

UKE-hjelperne omfordeler parene, og klokka tikker på ny. Det er intense samtaler over bordene på Edgar, intense samtaler som visker ut hvert snev av pinlig stillhet. Praten går noe, sier hun. Vadholm forteller at på Edgar, bortsett fra at barnebarn og oldebarn er hyppige tema.

Nå sitter Under Duskens journalist vis å vis den eneste oppmøtte herren. Oddvar Frengen mener likevel ikke han får mer oppmerksomhet enn de andre. Han prater heller om interesser og liv, og litt om arrangementet, for skribentens skyld.

– Vi prater med mange ulike

folk, men jeg tror ikke jeg finner nye venner. Vi kommer til å si god dag på butikken, ikke noe mer, fastslår han. Også Frengen ser fram til dans. Han går på dansekvelder jevnlig, men lærte seg å danse et annet sted.

– Det var min mor som lærte meg å danse, forteller han. Journalisten kan ikke si det samme.

## De unges initiativ

Nye sju minutter tikker ut og skribenten hopper av vennskapskarusellen. Etter at UKE-hjelper Julie Vadholm har annonsert ny rulling, forklarer hun hva ideen bak arrangementet er.

– Det er meningen å skape et arrangement der eldre kan få treffe hverandre. Jeg tror mange eldre sitter hjemme med et behov for å å gjøre noe, sier hun. Vadholm forteller at UKE-hjelpens arrangementer er populære.

– Vi har fått veldig god respons, de eldre har virkelig grepet muligheten. Samarbeidet med Den kulturelle spaserstokken gjør det enklere å nå ut til folk, sier UKE-hjelperen. Videre forteller hun at bli kjent-kvelden bare er ett av flere opplegg for eldre i løpet av UKA.

– Andre arrangementer vi har er velværedager og UKE-hjelpsdager, forteller Vadholm. Hun nevner i tillegg quiz og kveldens dans som arrangementer spesialtilpassa den eldre garde. Som i resten av UKA, er frivillighetsprinsippet også i UKE-hjelpen en sentral kvalitet.

– Det skjer ting for eldre i det offentlige også, men når yngre tar initiativ frivillig er det bra, sier Vadholm.

## Hiphop og ringlender

Bli kjent-opplegget nærmer seg slutten, og Edgar forvandles til dansegulv av de frivillige. Stoler og bord ryddes vekk mens Under Duskens utsendte snakker med Eli Bakken og Else Fjelnseth igjen. De setter pris på de gode samtalene som oppsto.

– Vi prata godt med hverandre, så systemet fungerte fint, sier Bakken. Også Fjelnseth er fornøyd.

– Det bør være flere slike arrangementer, det finnes jo ikke alternativer, sier Fjelnseth. Likevel er det én ting de er enige om at manglet.

– Det var bare én mann her, sier de. Men de kommer inn døra snart, mennene, danseklare og fine i klærne. Dessverre for damene er de som regel ledsaga av en partner. Ved bordet

til Oddvar Frengen leter de nylige oppmøtte fram dansesko mens det diskuteres hva slags musikk kvelden vil by på.

– Om det blir hiphop, så danser vi likevel, utbryter ei dame. Men hiphop blir det ikke. Inn kommer Samfundets egne folkemusikere, Snaustrinda Spelemannslag. Etter dem åpenbarer det seg et knippe etterlengtede, unge UKE-funksjonærer, beredte til å by opp til dans.

Øyeblikkelig er det full dans til felespill. Eldre og unge virvler rundt hverandre til vals, ringlender og pariser. Slik tonene flyter i hverandre, blander gråhåra hoder seg med blonde og mørke. De unge herrnene håndterer på løpende bånd de ulike dansene, godt hjulpet av de eldre damene. Heldige er de som får en dans med UKE-sjefen, som for anledningen har øvd inn trinn.

Dansen vil ingen ende ta. Under Dusken overlater Edgar til pensjonistene og UKE-hjelpens frivillige.

– Dere må huske å få med at vi har det skikkelig gøy, roper noen eldre damer etter journalisten og fotografen idet de fjerner seg fra felespillet. For de eldre er kvelden ennå ung. **UD** marioler@underdusken.no

## FAKTA OM:

### UKE-HJELPEN:

- UKE-hjelpen er studentfestivalen UKAs tiltak for å glede andre samfunnsgrupper i Trondheim.
- Frivillige studenter organiserer arrangementer og aksjoner for eldre, barn og funksjonshemmede gjennom hele UKA.
- Andre arrangementer UKE-hjelpen har hatt for eldre er velværedager og UKE-hjelpsdager, samt quiz og dansekveld. På velværedagene sendtes frivillige studenter ut til de eldre for å kose seg sammen med dem, mens UKE-hjelpsdagene går ut på å hjelpe pensjonister med ting de skulle ha gjort.
- 26. oktober er det gratis barnefest på Samfundet. Arrangementet er spesialtilpassa barn med psykiske utviklingshemninger og foreldrene deres.



# Fordømt flink

Ting er ikke som de var. Dagens ungdommer er mer fornuftig enn forne generasjoner og disiplinerer seg tidlig til voksenlivet. Det er blitt ensomt å gå i demonstrasjonstog. Hvor ble det av pøblene?

## ► UNGDOMSGENERASJONEN

TEKST: **Sarai Folkestad**  
ILL: **Evita Lill Bergstad**

Forsker Guro Ødegård ved Institutt for samfunnsforskning forteller om en ungdomsgenerasjon som skiller seg ut fra tidligere ungdomsgenerasjoner.

– Ungdommen i dag drikker mindre, pøbler og trøbler mindre og trives bedre på skolen, sier hun.

Ungdommen tar mer utdanning, trener mer og har i tillegg et sosialt liv både i den virkelige og i den virtuelle verden. Flinkheten har sin pris, og Ødegård forteller at ungdommen i dag er mer tungsinn.

– Mange unge preges av psykisk stress. De sover dårlig om nettene og bekymrer seg for hverdagslivet, sier hun.

### Dennyeungdommen

Postdoktor Thomas Wold ved Institutt for psykologi på NTNU mener at vi har fått en flink og seriøs ungdomsgenerasjon fordi ungdomstiden begynner tidligere. Han mener at teknologitvillingen og påvirkningen fra flere mediekkanaler gjør at unge får et bredere perspektiv på verden.

– Barn gjør det ungdommer gjorde tidligere, for eksempel når de står og skriker foran Bieber, sier han.

Guro Ødegård er enig i at den teknologiske utviklingen har stor betydning og peker på at ungdommen har trukket vekk fra gatehjørnet og inn foran dataskjermen.

– I stedet for å være ute, tilbringes nå mer tid på gutte- og jenterommet hvor det sosiale samværet foregår på sosiale medier, sier hun.

Framveksten av sosiale medier har ført til en ytterligere bevissthet av hvordan vi representerer oss selv. Thomas Wold forteller at vi gjennom sosiale medier forsøker å fremstille oss selv, ikke utelukkende positivt, men

som komplekse individer.

– Den som makter å bruke sosiale medier til å framstille seg selv i et positivt lys, uten å virke anmassende og skrytende, får positiv feedback, sier han.

### Selvrealisering

Selvrepresentasjonens rolle viser seg også i at CV-en er blitt viktigere enn noen sinne. Meritter samles inn og nedtegnes. Dagens unge kalles for øvrig også for CV-generasjonen. Ødegård forteller at ideen om at man i dagens samfunn kan bli hva enn man måtte ønske, såfremt man jobber hardt, gjør at ungdomstiden for mange blir disiplinering til voksenlivet.

– «Du er din egen lykkes smed»-mentaliteten gjør at selvrealisering blir viktig. Du har ingen å hvile deg på i et samfunn der alle kan bli det de ønsker, dersom de arbeider for det, sier hun.

Ødegård hevder at ideen om at alle unge har like muligheter til å lykkes er en illusjon og at ressursene i barndomshjemmet spiller en rolle, også i dag.

### Utdanningssamfunnet

Mens det før var mulig å dra til sjøs eller å avansere fra løpegutt til ledelse gjennom hardt arbeid, har en sekstenåring i dag ingen alternativer til å fullføre videregående skole. Suksess i arbeidslivet er

nesten utelukkende avhengig av utdanning, og utdanningen er et vesentlig ledd i selvrealiseringen.

Professor i sosiologi Gunnar C. Aakvaag ved Universitetet i Oslo har vært universitetslærer i 10 år og mener at studentmassen i dag er oppegående og disiplinert, men at de mangler intellektuell nyttenking. Han savner å bli utfordret av sine studenter.

– Jeg opplever dagens student som hyggelig, sosial, disiplinert og oppegående, men også som konturløse og intellektuelt tamme, sier han.

### Revitaliserende rebeller

Aakvaag mener at det er ungdommens demokratiske plikt å ta oppgjør med det etablerte og slik fornye demokratiet. Han kaller dagens ungdomsgenerasjon for Generasjon lydig, og mener at denne ungdomsgenerasjonen er den første etter krigen som ikke griper det demokratiske ved det han kaller et kollektivt generasjonsprosjekt.

– Det er ungdommens demokratiske oppgave å skape opprør. Demokratiet vil dø ut om ikke at systemet utfordres. Denne ungdomsgenerasjonen utfører ikke sin demokratiske plikt til å lage liv og røre, sier han.

Aakvaag tror at ungdommen i dag har det for godt, og at de nyter

de frihetene som tidligere ungdomsgenerasjoner kjempet fram.

Postdoktor Thomas Wold mener at

Jeg opplever dagens student som hyggelig, sosial, disiplinert og oppegående, men også som konturløse og intellektuelt tamme.

### GUNNAR C. AAKVAAG

Professor i sosiologi ved Universitetet i Oslo

dersom ungdommen i dag gjør opprør mot systemet, vil det være provokasjon for provokasjonens skyld.

– Vi har idealet om at ungdommen skal være i opprør, men hva er det å gjøre oppgjør mot i et samfunn der store deler av valgkampen til nasjonalforsamlingen handler om hva som skal skje med dem som har over 1 million kroner, sier Wold.

Guro Ødegård mener at eldre generasjoner bør være forsiktig

med å kritisere unge som gjør det valget som framstår som mest rasjonelt i vårt ensrettede utdanningsamfunn, nemlig å gjøre det bra på skolen.

– Det vil alltid være slik at ungdomsgenerasjonen vil kritiseres av de eldre generasjoner. Det er vanskelig å definere en generasjon mens den formes, sier hun.

### Suksessgenerasjonen

Aakvaag tror at det harde arbeidet for selvrealisering, flinkheten, alvoret og lydheten, kommer til å gi en suksessrik voksegenerasjon.

– Denne ungdomsgenerasjonen kommer til å være en veldig vellykket generasjon. Den kommer til å leve lengre fordi den er sunn og fornuftig, den vil være høyt utdannet og konstruktiv kraft i samfunnet, sier han.

Det er store kollektive utfordringer som venter på oss som samfunn. Klimautfordringene er det innlysende eksempelet, men Aakvaag mener at et annet viktig problem er hvordan velferdsstaten skal overleve når oljefatet er tømt eller når eldrebølgen treffer oss.

– Jeg skulle ønske ungdomsgenerasjonen viste litt mer initiativ til å ta opp disse kampene, sier Aakvaag. **UD**

sarafolk@underdusken.no







**GOD STEMNING:** Susanne Sundfør, Røyksopp og overraskelsen Robyn hadde publikum i sin hule hånd.

# Vakkert, hardt og overraskende

UKA

RØYKSOPP OG SUSANNE SUNDFØR - DØDENS DAL - 19. OKTOBER

TEKST: TORE KALLEBERG FOTO: MADELINE NORRAAS

Bookingen av Susanne Sundfør og Røyksopp var blant UKAs aller beste. Spørsmålet var snarere hvorvidt den sarte musikken til Sundfør skulle makte å fange og fenge festglade studenter i en stappfull Dødens dal en lørdagskveld. Svaret er et utvetydig ja! Publikum fortjener all mulig skryt. Selv ved Sundførs lengre rolige, atmosfæriske partier var det flere som stod trollbundet og vugget, enn det var som bidro til summing i teltet. I fare for å høres elitistisk ut, det kan ha vært en bra ting at Calvin Harris tappet de mest festglade trondheimsstudentene for både penger og krefter bare to dager i forveien. Lørdagskvelden var reservert for ekte tilhengere av Susanne Sundfør og Røyksopp.

Hun starter rolig, men lover mer

«up-tempo» senere, og ber oss bære med henne. Sundfør, med band, har full kontroll på scenen. Alt fra små rytmeinstrument, fra musikkrommet på barneskolen, til avansert knappeskruing og veltimet looping komplementerer en av landets vakreste og mest unike stemmer. Hun går til tider så høyt at man hever øyenbrynene og trekker pusten i beundring. Foruten låtskrivingen, er stemmen Sundførs mektigste våpen. Hun er ikke overveldende energisk på scenen, og danser ikke mye. Det nærmeste hun kom var klassikeren «Epleplukking i slow motion». Da er det fantastisk med et publikum som setter pris på kvaliteten de får servert, og eksploderer i jubel på riktige tidspunkt. Høydepunkter er topplåtene «White Foxes», «The Brothel» og «It's

All Gone Tomorrow».

Senere er det Røyksopps tur til å by på fest og gammen, for første gang i Trondheim siden 2009. Elektronikaduoen tillegger programmet sårt trengt integritet, og forventningene har i forkant vært både håpefulle og spente. Dj-standen som rigges opp i pausen er en atomlignende sfære, og det er til øredøvende jubel at makkerne Berge og Brundtland entrer scenen. Det energiske introsportet «Andromeda» sparker igang en uforglemmelig aften i bassgudenes tegn. Det åpne spørsmålet om hvordan den flytende stemningen fra platene skal gjengis til skarene av feststemte studenter, legges død. Det er lørdag, og det skal raves!

Håpet mitt om å få høre de briljante klassikerne fra *Melody AM* og

*The Understanding*, i sin milde, melodiose og stemningsfulle originalitet, svinner. Jeg innser også hvor dødfødt dette håpet var, all den tid tusenvis skal underholdes av en dj-duo på en lørdagskveld. Det får bli en intimkonsert ved en senere anledning. Tromsøgutta hadde kommet til Trondheim for å feste. «Nå skal vi ha det gøy!» var beskjeden fra Torbjørn Brundtland. Og milde makter, det hadde vi.

Den største klassikeren av alle, «Eple», var én av flere låter som fikk en knallhard overhaling, sammenlignet med plateversjonen. Tålmodig og repetitivt lot de den basstunge låten bygge seg opp. Kun frampek til den kjente melodien ble ertet med, før det eksploderte. Det var kantete, aggressivt og på grensen til stakkato. Dansing og

hodenikking tiltok tidlig. Publikum elsket det!

Selv fantastiske og følsomme «Remind Me» ble dunkende deilig batterifyrverkeri, akkompagnert av Svein Berges Pet Shop Boys-aktige vokal. På storskjermene herjer kreative og psykadeliske effekter, mens scenen gjestes av maskoter i romvesenkostyme. Sammen med et uhemmet lysshow blir resultatet en utenomjordisk festatmosfære en Daft Punk-musikkvideo verdig.

Så kommer overraskelsen:

«Herregud, det er hun! Det er jo helt sinnsykt!» Javisst, og visst fankern. Ingen ringere enn pop-dronninga Robyn melder sin gjenkomst til Dødens Dal, og tar festen til nye, euforiske høyder. Med suveren vokal på låter som «The Girl And The Robot» og «This Must Be It» er Robyn julaften og 17. mai personifisert. Dødens dal sluker det rått! Selv det eldre paret som på veien ut brukte «googles» for å sjekke hvorvidt det var Scary Spice eller en annen, hadde tydelig hatt en stor aften.

Hardtlående «Happy Up Here» og mesterverket «What Else Is There» er

begge skrudd opp til elleve, som resten av opptreden. Kun ved én anledning tas energien ned noen hakk. «No ska vi gjør nokka helt anna», avslører Brundtland. Pensjonisthyllsten «Senior Living», kveldens alibi fra duoens nyligste plate *Senior* (2010), fungerer som vakker pause, supplert av nordlynsinspirert laser i slow motion.

Hitparaden avsluttes oppskriftsmessig med en ubesudlet versjon av magiske «Running To The Sea». Kveldens definitive høydepunkt er hvordan hele teltet eksploderer etter at låtens aller første pianotangent bryter stillheten. Lysshowet når sitt klimaks, og publikum følger. Passende er det, at både Sundfør og Røyksopp får avslutte kvelden sammen, og høste ovasjoner fra et kokende hav av fans.

Sundførs utrolige stemme og Røyksopps smittende entusiasme og kompromissløse publikumsfrieri hadde teltet i transe fra første stund, og Brundtlands oppfordring ble til virkelighet. Vi hadde det gøy!

Hardtlående «Happy Up Here» og mesterverket «What Else Is There» er

# Ujevnt selvportrett



BERGENER

Tomas Espedal - Oktober Forlag

TEKST: EMIL ØVERSVEEN

ILLUSTRASJON: EVITA LILL BERGSTAD

Han er neimen ikke snau, Tomas Espedal. I løpet av de første tjue sidene siterer han Kafka og dikter om Borges, for ikke å snakke om at selve tittelen på boka parafraserer Joyce. Men så er heller ikke Espedal typen til å gå stille i dørene. Espedal er en forfatter av den gamle skolen, et ruvende, testosteronsprengt åndsmenneske fra Bergen. Bilder røper en gestalt skåret over samme lest som Hemingway og Faulkner, en ubarbert kis som røyker, drikker og slår ned folk, men som også har et vell av sårbar følsomhet i seg. Forfatter, med jævlig stor F.

Også bøkene han skriver er av den gamle skolen. De er personlige og kompromissløse, skrevet på skrivemaskin, sendt til forlaget i brun konvolutt. *Bergeners* er skrevet av en forfatter som for lengst har funnet stilen sin, og som nå er i gang med å raffinere den. Espedal skildrer sin egen streiferaktige tilværelse gjennom historier, observasjoner, dialoger og tankerekker. Fortid blandes inn i nåtid, dikt inn i prosaen. Han reiser, fester, leser og skriver. Han møter forfatterkollegaer, de fleste kun omtalt ved fornavn. Han er også mye alene. Underveis prøver han ut ulike steder, ulike tilværelser, ulike litterære stiler. I sentrum står alltid Espedal selv, og det er hans karisma som bærer boka.

I Espedals måte å skrive på ligger det en skepsis mot litterær konstruksjon, en avsmak for metaforer og andre kunstneriske påfunn. Han vil skildre virkeligheten slik den er. Det vi skriver må være sant, sier han til en kamerat, og vi må beskrive det virkelige med alt vi har av alvor og kraft, før han skildrer hvordan kameraten plutselig endrer fysisk framtoning, slik at den personlige essensen hans kommer fram.

Passasjen illustrerer Espedals kompulsive trang til å konstant trekke inn de store temaene i litteraturen sin. Fra en setting til den neste kan han gå fra å skildre en restaurant i Madrid til å filosofere over døden, livets forgjengelighet, og hele den lekse der. I seg selv er dette uproblematisk, men de store temaene kolliderer med Espedals insistering på å skildre egne erfaringer så direkte som mulig. Måten han går inn i tematikken er nemlig gjennom det litterære, gjennom henvisninger, sitater og motiver hentet fra litteraturen som åpenbart har preget ham.

En følsomhet for hvordan hverdagen



**MYTISK KARAKTER:** Tomas Espedal er forfatter med stor F.

gjennomsyses av eksistensielle spørsmål har drevet mye god litteratur, men denne tematikken har blitt så veletablert at den må legges ned som premiss; temaene har blitt til litterære konvensjoner, og dermed abstrakte. Man får inntrykk av at Espedals sjelsliv formes mer av bøkene han leser enn av tingene han opplever. Likevel viser han en manglende bevissthet når det gjelder forholdet mellom sitt eget forfatterskap og tradisjonen han lar seg inspirere av.

Resultatet er på sitt beste ujevnt. Bokas høydepunkt er når Espedal, etter å ha testet ut en heller mislykket Hemingway-tilværelse som alkoholisert forfatter i Sør-Europa, ender opp alene i Bergen. Her faller forfattermyten bort, og mannen sitter ensom igjen. Disse passasjene er imidlertid for sjeldne. I et tamt stykke institusjonskritikk sammenligner han en barnehage med et fengsel, og for å gi mening til terrorangrepene 22 juli, som om noen ser til Espedal for det, gjendikter han Breiviks historie fritt etter Kafkas *Forvandlingen*. Fallhøyden er stor når man skal skrive på den måten Espedal forsøker på, og ofte går han også på trynet. Konklusjonen må bli at han leser for mye.

Etter å ha gjort meg ferdig med boka leste jeg *De døde*, novellen som avslutter James Joyces novellesamling *Dubliners*. Det tok en times tid, og jeg ble igjen slått av hvordan det personlige, det politiske og det filosofiske uanstrengt veves sammen, hvordan Joyce konstruerer, forfalsker virkeligheten for å oversette den til litteratur. Espedal har ikke kommet helt dit ennå, men han har i det minste god smak.



## Nedbrutte brakker og annen samtidskunst



LORCK SCHIVE

Trondheim Kunstmuseum

UTSTILLING

TEKST OG FOTO: HANNAH CHRISTIN LERFALDET

På vegne av Christian Lorck Schive og hustrus legat, er det i november klart for stiftelsens første prisutdeling. De fire finalistenes kunstverk stilles nå ut på Trondheim Kunstmuseum. Marianne Heier, Tina Jonsbu, Lene Berg og Knut Åsdam har hver sin del av en gruppeutstilling med samtidskunst, hvor alle oppstillingene er veldig forskjellige. Det første som møtte meg var et rom med en oppkappet Moelven-brakke liggende i en haug. I bakgrunnen summet en resitering av Siv Jensens landsmøtetale i 2013, mens jeg stod der og tenkte «hva i alle dager skal jeg tenke ut fra dette?». Ut fra Heiers egen uttalelse i Morgenbladet, kan man i ettertid forstå hvordan dette skal være et bilde på det moderne Norge som stadig er i radikal endring. Både Berg og Åsdam viste hver sin film, hvor sistnevntes

stemning er ment å skulle gjenspeiles i rommet filmen vises i. Det skrives om Åsdam at han er en kunstner som lenge har skapt filmer som irriterer, og jeg tror ikke denne filmen er noe unntak. Man kan velge å se den fra to sider, den ene gjennom et nettinggjerd. Bergs film vekket uten tvil en nysgjerrighet i meg som publikummer. Man får se en scene tatt opp fra et hotellrom. De tre hovedpersonene i filmen avhøres etter tur om hva som skjedde mellom dem, uten at man finner ut hva som har skjedd, og man får lyst til å finne ut av det. Som forklaringen i brosjyren tilsier: «Verkene hennes trenger inn i sosiale forhold og avdekker forestillinger om makt og kjønn». Dette er også tema i denne interessante filmen, og uten tvil min favoritt blant de fire installasjonene.



ALTERNATIVT: Marianne Heiers installasjon, som et av fire finalistbidrag til Lorck Shives kunstpris.

En av de fascinerende aspektene i denne utstillingen er rommene, fylt av Jonsbus tegninger, som alle utstråler en enorm tidsbruk og disiplin. Hvert bilde inneholder prikker fordelt på millimeterark, hvorav noen er gjort kontrollert og andre i blinde. For å se på utstillingen i sin helhet gjenspeiler den samtiden, både i tematikk og teknisk utførelse. Det er ingen tvil om at det for tiden er aktuelt at det moderne Norge er i radikal endring, og at kjønnsroller og maktforhold er et tema. Variasjonen i teknisk utførelse går fra enkle innrammede millimeterark til filmer og installasjon. Dette gjenspeiler nåtidens mange muligheter for kreativitet, også innen kunsten. Jeg sitter igjen med flere følelser etter å ha vært på Trondheim Kunstmuseum og forstått en del av hva disse kunstnerne

ønsker få frem. Samtidskunst kan være vanskelig å forstå, men samtidig er den så rar at man ikke kan unngå å bli nysgjerrig. Det er snålt nok til at man stopper opp for i det minste å skjønne noe av det. Denne utstillingen ga meg som publikum fire veldig ulike opplevelser, og for å være ærlig er det noe av det mer spesielle jeg har opplevd innen kunst.

Utstillingens underverker vekker en nysgjerrighet, og lyst til å forstå hva kunstnerne mener. Likevel er dette kanskje ikke det beste startpunktet for en fersking på samtidskunst.

## Nært, sårt og evig



TUSEN GANGER GOD NATT

Erik Poppe

FILM

TEKST: KRISTER KANCK

FOTO: JOHN CHRISTIAN ROSEN LUND/PARADOX/EUFORIA

Noen ganger blir livet større jo nærere du kommer det. Å kysse sine barn på kinnet før de sovner om natten. Og, når du er langt fra dem, de evinnelige telefonsamtalene, avstanden, andre tidsoner, smerten som oppstår når kysset – og søvnen – er fraværende. Tusen nyanser av tusen ganger god natt.

For Rebecca (Juliette Binoche) er denne avstanden mer påfallende enn hos de fleste av oss. Hun er en av verdens fremste krigsfotografer og drar inn i noen av verdens mest konfliktfylte områder. Afghanistan, Kongo, Kakuma flyktningleir i Kenya. I stridssonene er hun alenem, bevæpnet med sitt kamera, og hun kommer nærmere menneskene i striden enn hva de med våpen gjør.

Idet hun følger en afghansk, kvinnelig selvmordsbomber til sin død, blir hun selv skadd i eksplosjonen. Hjemme i Irland venter mannen Marcus (Nikolaj Coster-Waldau) og hennes to døtre. Etter et sykeleie vender Rebecca hjem og den lille familien stiller et ultimatum: familien eller striden.

Regissør Erik Poppe har uttalt at

Rebeccas karakter i stor grad er selvbiografisk, og i lag med manusforfatter Harald Rosenløw Eeg etterstreber han å formidle en historie som vedrører noe langt mer vidtspennende enn Rebeccas splittelse mellom familie og jobb. Hvor mye karakteren enn er forankret i Poppes visjon gjør Binoche Rebecca til sin egen. Hun gløder fra lerretet. Coster-Waldau spiller en overbevisende ektemann, som sårt og blindt favnende prøver å holde på Rebecca.

Den viktigste dynamikken er den mellom mor og eldstedatter Steph, briljant spilt av Lauryn Canny. En sårbar erkjennelse ulmer under handlingens overflate, særlig synlig i en scene hvor Rebecca og Steph, i en forsøkt familiær nærhet, ser på bilder tatt i Kongo. En ung jente på Steps alder har blitt voldtatt og ørene og leppene hennes er skåret av. Rebeccas ansvar som forsørger er ikke bare rettet mot barna, men verden.

*Tusen ganger god natt* er like nærgående stilmessig som tematisk. Fotograf John Christian Rosenlund er lik



KRIGSFOTOGRAF: Rebecca, i Juliette Binoches skikkelse, reiser fra mann og barn for å ta bilder av krigsherjede områder.

Rebecca med kameraet: insisterende, med få oversiktsbilder. Rebecca er ikke fraværende fra én eneste scene. Det lykkes slik å følge et menneske i rommene det beveger seg gjennom, både fysisk og psykisk. Rebeccas styrke, så vel som ensomhet og maktesløshet, maler et empatisk, ikke sympatisk, bilde av et ekstraordinært menneske i en ordinær posisjon.

Gjennom dialogen blir like mye usagt som uttalt, men tidvis understrekes poeng av Armand Amars glimtvis vel dramatiske stemningsmusikk. Filmen

Dette er en norsk film i verdensklasse. En historie som ikke kan fortelles mange nok ganger.

Nå har vi studentrabatt

50 %



## 50 % rabatt hos tannlegen

Toppen Tannhelsesenter har åpnet på Toppen Helsesenter i Sirkus Shopping. Studenten skal selvsagt få et godt tilbud. Du får 50% rabatt på første time. Tilbudet inkluderer undersøkelse hos tannpleier/tannlege, 2 røntgenbilder og tannrens! Du betaler kun **490,-**

**Bestill time på 73 60 50 45**

Studenter får også 10% rabatt på alle tjenester uavhengig av dette tilbudet.

**TOPPEN  
TANNHELSESENTER**



Sirkus Shopping, Falkenborgveien 9, 7044 Trondheim

Åpent fra 08.00–20.00 | Bestill time på 73 60 50 45

**SIRKUS**  
SHOPPING

Rosenborg Refline TR13011

## Har du lyst på et spennende år?

Studentmediene tilbyr følgende stillinger:

### Salgs- og inntektsutviklere

Er du interessert i salg, inntektsutvikling og kan tenke deg å arbeide mot næringslivet?

Vervet gir deg varierte og spennende arbeidsoppgaver med stor grad av frihet til å tenke nytt. Vi trenger deg som er kreativ og løsningsorientert.

### Salgssjef

Studentmediene i Trondheim leter etter deg som vil være med å lede og utvikle vår nye salgsavdeling. Som salgssjef får du en sentral rolle i en stor organisasjon i utvikling, der du har lederansvar for salgs- og inntektsutviklere i din avdeling. Vi trenger en person som ser løsninger, liker å tenke nytt og er ansvarsbevisst.



Vervene inngår i perioden 01.01.14 til 31.12.14.

Vil du vite mer om vervet, gå inn på [dusken.no](http://dusken.no)  
Søknad og spørsmål sendes til [salgssjef@studentmediene.no](mailto:salgssjef@studentmediene.no) snarest.



# Kulturkalenderen

22. oktober - 5. november / Underkant reell ku

## TIRSDAG 22. OKTOBER

### UKA:

Klokken 18.00. Dødens dal. Dette er kvelden vi feirer det beste trønderisk kultur har å by på! Varm opp med en slurk karsk, fyll magen med sodd og dra på deg skinnvesten. Det er klart for Trønderfest. Trøndelagens store sønner DDE, Dag Ingebrigsten og Too Far Gone står for kveldens musikalske innslag.

Klokken 23.00. Klubben. UKAs artist er Screaming Females, et punkrock-band fra statene. Fallér konserten i smak, kan du oppleve dem hele tre kvelder på rad denne uken.

### Familien:

Klokken 22.00. Det er som alltid gratis tirsdagskonsert, denne gangen med Morning I Sleep.

## ONSDAG 23. OKTOBER

### Trondheim meditasjon:

Klokken 19.00. Vår frue gate 4. Denne onsdagen har du mulighet til å, helt gratis, oppleve dyp fysisk avspenning og ro i sinnet. Og som ikke det er nok, det hele avsluttes med kake og te!

### UKA:

Klokken 21.30. Storsalen. Det ligger an til et ekte frat-party når Mac Miller kommer for å fylle Storsalen med amerikansk college-hiphop.

## TORS DAG 24. OKTOBER

### Olavs pub og spiseri:

Klokken 20.00. Internasjonale navn kommer til denne ukens Comedy Night. Bob Slayer er hovedgjest,

mannen som er glad i kle av seg på scenen og som, uten å merke det, brakk nakne mens han crowdsurfet.

### Ila Brainnstrasjon:

Klokken 17.30. Språkkafé som er gratis og åpen for alle. Kom, ta en kaffe og prat med folk fra hele verden.

### UKA :

Klokken 21.30. Storsalen. Smørsangeren fra Sandnes, Thomas Dybdahl spiller for en, dessverre, allerede utsolgt Storsal. Klokken 22.00. Karaoketorsdag. Legg igjen selvhøytideligheten hjemme og syng deg inn i UKE-natten. Klokken 23.59. Knaus. Ine Hoem spiller konsert. Inkludert i inngang på huset!

## FREDAG 25. OKTOBER

### Trondheim litteraturfest:

Klokken 14.30. NTNU Dragvoll. Gard Erik Sandbakken holder foredrag og hjelpe oss å forstå hvordan *The Wire* og *Sopranos* påvirker drama-turgien i dagens norske krim- og spenningsbøker. Klokken 19.00. Dokkhuset. Festforestilling med en rekke kjente norske forfattere, blant annet sjefskrølla Dag Solstad, tidligere Morgenbladetredaktør Alf van der Hagen og Klaus Hagerup.

## LØRDAG 26. OKTOBER

### Trondheim litteraturfest:

Klokken 12.00. Trondheim folkebibliotek, Børssalen. Åpen debatt om svakhetene ved norsk

26



FOTO: Bertrand

litteraturkritikk. I panelet sitter jet-set-akademiker Frode Saugestad, kritiker Tom Egil Hverven og professor Sissel Furuset. Klokken 14.00. Trondheim folkebibliotek, Magistratsalen. Krim- og spenningslitteraturen er tema i dag igjen, når Ørjan greiff Jonhsen møter Lars Ove Sæther, Gard Erik Sandbakken og Jorunn Thørring til samtale. De skal snakke om hva det nå er som påvirker krim- og spenningsbøkene vi leser.

### Ila Brainnstrasjon:

Klokken 14.00. Huk tak i et småbarn og dra på Barneunderholdning på Brainnstrasjonen. Underholdningen er gratis og passer best for unger i alderen 3-7 år.

### Byscenen:

Klokken 22.00. Det ligger an til en bonderomantisk kveld når det mildt sagt folkelige Valdresbandet Staut spiller konsert! Allsang loves.

### Blæst:

Klokken 22.00. Ruba'Dub har inviteret de danske reggae-drængene Pharfar & Pappa Aron til Solsiden. Det loves mørk rum, tung bass og ild på dansegulvet! .

### UKA:

Klokken 13.00. Gløshaugen. Ta av deg gompeforkledningen og ta med din Nimbus2000. UKE-ligaen arrangerer Rumpeldunkkonkurranse. Klokken 17.30. Dødens dal. UKE-funkene har skrubbet vekk siste rest av malingssøl fra Life in Colour og det er blir indiepop i uketeltene, The Tallest Man on Earth og The National spiller dobbeltkonsert.

## SØNDAG 27. OKTOBER

### UKA:

Klokken 23.00. Storsalen. UKA 2013

avsluttes og det er klart for et siste Jubalong! på Samfundet. House-svenskene i Urban Cone har fått æren av å spille aller siste konsert og kjøper du deg inngang på huset er konserten gratis.

## MANDAG 28. OKTOBER

### Olavshallen:

Klokken 18.00. Teater Manu bruker tegn for tale som sitt scenespråk, og er faktisk det eneste profesjonelle teateret i Norge som gjør akkurat det. Forestillingen spilles med stemmeskuespiller for dem som ikke kan tegnspråk. Med seg til Trondheim har de forestillingen *The Zoo Story*.

## ONSDAG 30. OKTOBER

### Cafe 3B:

Klokken 18.00. Nina og Stine forlenger den der UKE-følelsen. De skal oppsumere UKA 2013 i en forrykende tomanns forestilling. Jentene avslører at viktige elementer i showet er malingstuber, oljefat og høy promille! De har selvfølgelig invitert UKE-sjefen som æresgjest, og de håper han kommer, for de har lokket med et gullbelagt badekar fylt til randen av champagne og Knutsen og Ludvigsen effekter.

### Coffee Annan:

Klokken 18.00. Café Nordsør, Changemaker og Spire står for onsdagens debattmøte med tema *Folkestyre eller investorstyre*.

### Antikvariatet:

Klokken 20.00. Jazzkvintetten Baker Hansen er inspirert av sin amerikanske bror Chet Baker. De skal gi deg sine tolkninger av Baker, på norsk.

## TORS DAG 31. OKTOBER

### Brukbar / SUPA:

Klokken 20.00. Du har blitt for stor til å kreve gratis godteri av naboene, men det er jo Halloween og det må markeres. Trondheim filmklubb viser Zombiefilm-klassikeren *Night of the Living Dead*.

## FREDAG 1. NOVEMBER

### Rockheim:

Klokken 17.00. Intervju og konsert med Amtmandens døtre. De turnerte Norge med sine politisk radikale visesanger i noen korte år midt på 70-tallet, og mye har skjedd siden da. Men nå når vi har fått

1



ARKIVFOTO: Mads Schwencke

en likestillingsminister som synes homoeventyr er kjipt - kan vi ane at viser om likestilling fortsatt er slående aktuelle.

### Transform - Trondheim Folk Music Festival:

Klokken 21.00. Dokkhuset. God blanding av bulgarsk folkemusikk, jazz, pop og humor når Farmers Market spiller konsert.

### Blæst:

Klokken 23.00. Manna, bandet kjent for klassikere som «Kikerter og ris» og «Vi vil ikke ha mer krig», ble oppløst i 2011. Men! Fortvil ei, denne første kvelden i november kan du oppleve noe mystisk og bodøbasert når SuperManna kommer til byen.

### Byscenen:

Klokken 22.00. Rampegutten John Olav Nilsen kommer med Gjengen sin og skal spille indiepop med skarpe-r.

### Samfundet:

Klokken 21.00. Dra på deg skummel bekledning og dra på Skrekkefest. Klokken 22.00. Klubben. Rockemusikk er det også rom for på skrekkefest, guttene i Rumble in Rhodos kommer til å kle seg ut som skumle Oslo-hipstere når de spiller konsert.

## LØRDAG 2. NOVEMBER

### Torvet:

Klokken 11.00. Kortreist, politisk korrekt og sunt. Kjøp ingredienser til søndagsmiddagen på Bondens Marked.

### Samfundet:

Klokken 19.00. Skrekktema hele helgen, Samfundsmøtet er viet til

Svartmetall og det kommer ekte metallhuer for å fortelle historien om det norske metallmiljøet. Klokken 22.00. Kvelden fortsetter med en dose ekte live metall. Til storsalen fra de mørkeste bakgater kommer blant annet Thulsa Doom, Bare Egil Band og Black Debbath.

## SØNDAG 3. NOVEMBER

### Samfundet:

Klokken 19.00. Salg av popcorn og visning av animasjonsfilmen *Det levende slottet*.

## MANDAG 4. NOVEMBER

### Samfundet:

Klokken 19.00. Mannen med konstant anfall av akademisk munndiare, Thomas Hylland Eriksen, kommer for å snakke om boken sin *Øyeblikkets Tyranni*.

## TIRSDAG 5. NOVEMBER

Rykende fersk Under Dusken finner du i avisstativer på et studiested nært deg.



LES MER OM KULTURLIVET I TRONDHEIM PÅ [BARTEGUIDEN](#). LAST NED I DAG!



KOMMER TIL SAMFUNDET: Egil Hegerberg spiller i alle bandene som kommer til Samfundet 2. november. (arkivfoto)

## Bare Egil & Co

Under årets Caliban Sessions får du en godtepose med Norges beste og eldste rockeartister. Og noen nykommere.

### NOTIS

TEKST: **Vilde Sofie Steen**  
FOTO: **Christina Undrum Andersen**

– Jeg har skyhøye forventninger til å spille i Trondheim. Jeg håper det blir fest. Forrige gang jeg spilte i Trondheim var det fantastisk. Blir det like bra er jeg fornøyd, sier vokalist Egil Hegerberg, i Bare Egil Band.

Caliban Sessions er en Oslo-tradisjon arrangert av Duplex Records og kveldens æresgjest Ole Petter Andreassens Caliban Studios. 2. november satser de i Norges smørøye, Studentersamfundet i Trondheim, hvis medlemmer er blant de vanskeligste å imponere.

### Mannen med bart til bartebyen

– Trondheim var et opplagt valg. Samfundet har en bra scene og studentene der er et godt publikum. Vi har holdt på med Caliban Sessions i omtrent ti år. Vi har hatt fullt hus, og god stemning hver gang, så i år ville vi ekspandere, sier Hegerberg.

Stoner-rockebandet og Spellemannnominerte Thulsa Doom gjenforenes for første gang siden 2006. Hvis du enda ikke er overbevist, kan de friste med Black Debbath, som avler frem Norges mest politiskengasjerte tekster.

Og Bare Egil Band spilte her for to år siden. Alle tre bandene inkluderer Norges morsomste mann med skjegg, Egil Hegerberg.

### Som om det var alt

Ole Petter Andreassen grunnla Thulsa Doom. Han er produsent, gitarist, trommeslager, vokalist og, som tidligere nevnt, æresgjest under Caliban Sessions 2013. Han er for tiden mest opptatt som vokalist i El Doom & The Born Electric, som også skal opptre 2. november.

– Thulsa Doom er et av mine absolutte favorittband. Publikum har mye å glede seg til, sier Hegerberg.

Selv om du nå garantert kommer, skal det likevel nevnes at nykommerne Sweden kommer, som til tross for navnet er et Oslo-basert band. Originale Hilde Marie Kjersem kom ut med nytt album i år, de hardbarka Blood Tsunami kommer, og deres motsetning: bløthjerta Last Heat, som har samarbeidet med artister som Odd Nordstoga og Shining. I tillegg blir det plateslipp fra The Dogs, opptreden fra Hegerbergs favorittband Dipsomaniacs, som gjenforenes for anledningen og kun i Trondheim. Trass og De sørgelige restene kommer også, som er de resterende musikerne i Duplex Record som har samlet seg til et band.

– Hvis vi blir møtt av syv buende studenter som kaster grønnsaker på oss, så vil vi nok ikke komme tilbake. Men jeg har en god magefølelse. Det blir en hyggelig kveld, sier Hegerberg. **UD**

[vildstee@underdusken.no](mailto:vildstee@underdusken.no)



FOTO: Jarle Vines

22





SPÆTTDVERGEN

Myskalkuli

SPITPOSTEN REGISTRERER

- ... at color meg her og color meg der
- ... at Samfundetinteriøret ble dekket av plast og gummi
- ... at Pirum ikke ønsker å dekke med gummi
- ... at fordi de ikke liker beskyttelse
- ... at AIDS
- ... at de stod i første rekke for å bli sprutet ned
- ... at "maling"
- ... at Sundfør, Røyk og Sopp
- ... at Crystal Fighters gled rett inn
- ... at de så gled rett ut
- ... at Susanne Ufør
- ... at Robyn shnobyen
- ... at neida, hehe
- ... at vi elsker henne
- ... at bollesveis
- ... at bollemus
- ... at bolle i ovnen
- ... at sjokoladebolle
- ... at nei vent
- ... at pysjamasparty
- ... at fortis ass
- ... at sleiken til Ben
- ... at vi elsker han
- ... at neida
- ... at joda
- ... at bolla
- ... at neida
- ... at kunnskap er sexy
- ... at kunnskap skal inn bakveien
- ... at det er ikke lov å si
- ... at høstens eplekake
- ... at med Pirums spesial-ingredienser
- ... at "maling" i kake
- ... at kUKE-sjefen lukker øynene på alle bildene
- ... at Tore var mer fotogen
- ... at kødda
- ... at Jørgen er så kjekk attee
- ... at det er for mange jenter i Fitteblekka
- ... at helt ok for Pirum
- ... at nei, SENSUR
- ... at Pirum ikke får røre fittene i Fitteblekka
- ... at kUKA er snart over
- ... at ENDELIG
- ... at det var tidenes lengste kUKE
- ... at i hvert fall med kUKE-koret Pirum
- ... at snart tar vi tilbake huset
- ... at spent på om livstidsgaranti-gulvet vårt overlevde kUKA
- ... at vertskapet rævkjører alt
- ... at som Pirum
- ... at MORNA kUKA!!!!

# Spætttposten

SPECIALSPESIAL **SPÆT** (FRÅ NORRØNT SPÆT, «RÅMELK-PUDDING»)

## KUKA til ISFiT

Kontoret rasert og gjennomført for følsom, kinky informasjon om Marius Jones. – Vi forholder oss bare til sponsoravtalen med Statoil, sier Uka. Nå lover gladpresidenten hevn.

|                                   |
|-----------------------------------|
| ► CAGE FIGHT                      |
| TEKST: <b>Cledwyn Cadwallader</b> |
| FOTO: <b>Johan Møkerbakken</b>    |

Bakgrunnen for den skamlause rassiaen er den forrige ISFiT-diktatoren Kaja Juul Skarbøs grønne agenda. Hun tok den gang til orde for å henrette Helge Lund. Det var lite Statoil kunne gjøre for å tøyte det frittalende fruentimmeret, men nå kan det se om ut hevnen er kommet, om enn litt sent.

– Det er ingen tvil om at problemet ligger hos Kaja. Det var tross alt hun som bragte miljø på dagsorden, sier Jack, den ukjente tvillingbroren til Marius Jones.

Til Spitposten opplyser gode kilder at

hele kontoret er rasert etter oljeagentenes rassia. En anonym tipser har tilsendt redaksjonen et oppskriv – angivelig funnet under rassiaen – om Marius Jones' hemmelige liv som (*SENSURERT AV FiS*). Opptil flere av punktene stemmer med redaksjonens interne drittpakke.

### Harme, harme

ISFiT-lederen Marius Jones har sett seg lei av framferden til Uka.

– Det er for så vidt ikke nytt at Uka-funkene tar seg til rette og gir faen i sosiale konvensjoner. Her om dagen så jeg for eksempel at de hadde lagt både Fitteblekka og Uka-magasinet i stativene til Spitposten. Det er forjævlig.

Han slår nevene i bordet.

– Mange trur vi kanskje bare er en gjeng med naive, hasjrøykende fredspamper. Og det er for så vidt sant, fordi Parks & Recreation frister langt mer enn geriljakrig etter en dabbe eller to.

Men nå blir det altså krig, ifølge Jones. Han har tidligere hevdet at den røde linjen gikk ved bruk av kjemiske våpen, men har foreløpig vært hindret fra handling på grunn av en budsjett-krise mellom ISFiTs styre og stiftelse. Etter det Spitposten erfarer, er han nå i ferd med å finne fram feltuniformen fra befalskolen.

– Gjennom ISFiTs omfattende og generøse internasjonale nettverk har jeg nå rekvirert det nødvendige krigsmaterialet. Vi går «all in», som det heter på sidemål.

– De vant kanskje slaget, men vi skal vinne krigen, sier han.

### Utdrag fra drittpakken

– «[Jones] misbrukte ISFiTs datainfrastruktur til å løse Travelling Salesman-problemet, dette med hensikt å optimalisere internpuling.»

– «På sitt fyrste styremøte presterte Jones å misforstå nord/sør-omgrepet på det grovaste, og tok til orde for å ekskludere nordlendingar frå neste festival.»

– «Grunnen til at fredsdialogene på Røros forrige gang gikk så bra, var at deltakerne ble overbevist om at det var sørsamene de egentlig burde utrydde. Dette er bredt omtalt som Jones-kompromisset innad i ISFiT.»

– «[En overstadig full] Jones] spurte en israelsk deltaker om han ikke kunne spandere en runde øl med alt jødegullet sitt. [Senere samme kveld] spurte Jones om han kunne få ti kroner av en sunnmøring.»

– «[Jones] kom til skade for å seia kva ISFiT-kjensla egentleg er til en Adressa-«journalist». Brorparten av sosialbudsjettet denne perioden gjekk med til å smøre journalisten til tystnad.»

SpitLeaks vil slippe flere drittpakker utover året gjennom prosjektet *Accenture presents: Skyggesiden*. Prosjektet gjennomføres i samarbeid med Accenture og Kongsberg Gruppen (sic).

MINDRE SPIT, MER LUFT.  
(STATOIL, DET LØNNER SEG Å KJØPE MINUTU TIL UKA(KU)ENE)



## SØK UKA - BOOKER!



GUINNESS - PUB - FOTBALL  
**Daglighallen**  
STUDENTERSAMFUNDET ANNO 1997



## 8 lifehacks til student-hverdagen

Overlev helveteshøsten med Spitposten.

|                              |
|------------------------------|
| ► CAGE FIGHT                 |
| TEKST: <b>Jørgen Hespnes</b> |

Det er ikke lett å være student i seinkapitalismen. Heldigvis finnes det mange snarveier til en bedre og mer trivelig studenthverdag. Vi har samlet de beste studenthacksene.

- Ritalin.
- Du kan få gratis kebab på **Sesam**. Møt opp i rød jakke på en fredag og si at du vil ha en **sværing med næring**.
- Er du blant dem som bruker mye penger på pensumbøker og kompendier? Fortvil ikke. Du kan bruke scannerne til NTNU for å skanne dem inn og trykke opp kopier. Trykk gjerne opp ni-elleve ekstra kopier, så har du noe du kan selge til førsteårsstudentene. Mange pensumbøker kan også lastes ned fra **http://porntubesend.io/index.jsp?referer=SPIT**.
- Glad i ansvarsløsheten i frivillig arbeid, men samtidig glad i penger?

Prøv deg som UKA-booker. Stillingen byr på unike erfaringer og praksis med for eksempel gjentakende underbooking av indieband. Er du i tillegg glemsk og har for vane å miste ferten av hvor pengene ble av, er kanskje Circus Booking noe for deg.

• Daglighallen er ikke bare verdens triveligste pub, med nydelig øl fra Nøgne Ø og Brooklyn, laget av den fineste humle og med en velklingende pris på 48 kroner. (Som de ikke har lov til å reklamere for. Så bra er det!) Er du tillegg høflig og spør pent, kan du få prøve **Dagligtjallen**, husfolkets egen jazzto-bakk og for øvrig den eneste i Norge med KLST-sertifisering.

- Sliter du med å få deg noe? Samfundets best bevarte hemmelighet er **KSG**, *Kjønnsstimuleringsgjengen*, hvis oppgave er å innfri alle dine kjønnslige

lyster, samme hvor mye det klør. Mer informasjon og tariffsatser fås i Edgar.

- Strøm kan være dyrt, og mange har følt nok kulden spise dem opp fra innsiden. Vår løsning er **heroin fra Bayer**, som varmer godt og for øvrig hjelper mot alt fra kvinnenevroser til astma og småbarnskolikk.
- Bekymret for klimaproblematikken eller bare tørst? Møt opp på bedriftspresentasjonene til Statoil og slukk dine sorger. Det er nesten alltid fri bar etterpå. **Statoil** byr for øvrig på interessante karriereveier for unge mennesker innen alt fra oljesand til grønnvasking og organisering av smørningsturer.

hesj@uka.no



RETURADRESSE  
Under Dusken  
Singsakerbakken 2E  
7030 Trondheim

# HUSKER DU IKKE UKA?

LES OM DET  
DU HAR GLEMT PÅ  
**DUSKEN.no**

STUDENTMEDIENE GIR  
DEG HELE UKA, HVER DAG!

 Dusken.no  
**Under Dusken**

 Studentmediene  
i Trondheim

 **RADIO  
REVOLT**  
Studentmediene i Trondheim  
 **Student-TV**